

Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πτυχιακή εργασία

**"Οι απόψεις των γονέων για την τηλεκαίτευση και τηλεπρακτική στη
λογοθεραπεία"**

Φοιτητές: Καψαλιάρης Αθανάσιος (ΑΜ: 562)

Μανώλης Γεώργιος (ΑΜ: 574)

Επιβλέπουσα: Τόκη Ευγενία, Αν. Καθηγήτρια ΠΙ, toki@uoi.gr

Ιωάννινα, 2022

Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων

DEPARTMENT OF SPEECH THERAPY

FACULTY OF HEALTH SCIENCES

UNIVERSITY OF IOANNINA

Undergraduate Thesis

“Parents’ perceptions on teleeducation & telepractice in speech & language therapy”

Students: Kapsaliaris Athanasios (StID: 562)

Manolis Georgios (StID 574)

Supervisor: Toki, Eugenia, Associate Professor, UoI, toki@uoi.gr

Ioannina, GR, 2022

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Καψαλιάρης Αθανάσιος

Μανώλης Γεώργιος

Υπογραφή

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την καθηγήτρια κα. Ευγενία Τόκη για την εμπιστοσύνη που έδειξε στα πρόσωπά μας, τη συνεχή της καθοδήγηση καθώς και την ασφάλεια και σιγουριά που μας παρείχε σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής μας εργασίας. Οφείλουμε, ακόμη, να ευχαριστήσουμε όλους τους λογοθεραπευτές και γονείς οι οποίοι μας εμπιστεύτηκαν, αφιέρωσαν πολύτιμο χρόνο και συμμετείχαν στην ερευνητική μας δράση με αποτέλεσμα αυτή να πραγματοποιηθεί. Τέλος, ευχαριστούμε ο ένας τον άλλο για την άριστη συνεργασία που είχαμε φέροντας ως αποτέλεσμα αυτή την πτυχιακή εργασία.

Περίληψη

Στις μέρες μας, το διαδίκτυο έχει μπει για τα καλά στις ζωές όλων των ανθρώπων και η χρήση του αυξάνεται ολοένα και περισσότερο με γρήγορους ρυθμούς. Λόγω της πανδημίας COVID-19 η χρήση του διαδικτύου αυξήθηκε με σκοπό να καλύψει τις ανάγκες μάθησης που δημιουργήθηκαν αντικαθιστώντας την δια ζώσης παρουσία με τεχνικές τηλεκπαίδευσης και τηλεπρακτικής στην εργασία, την μάθηση, την λογοθεραπεία και πολλούς άλλους τομείς. Ο ρόλος των γονέων στην υποστήριξη μάθησης και λογοθεραπείας με τηλεκπαίδευση/τηλεπρακτική ήταν καθοριστικός για την ομαλή λειτουργία

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως σκοπό να διερευνήσει τις απόψεις των γονέων ως προς την χρήση τηλεκπαίδευσης και της τηλεπρακτικής σε συνεδρίες λογοθεραπείας κατά την διάρκεια και μετά την πανδημία.

Το δείγμα της πτυχιακής εργασίας αποτελείται από 38 γονείς (Άνδρες:19, Γυναίκες:19). Χορηγήθηκε ανώνυμο ερωτηματολόγιο, το οποίο απευθυνόταν σε γονείς που έχουν παιδί το οποίο λαμβάνει υπηρεσίες λογοθεραπείας ή και κάνει μάθημα από αποστάσεως μέσω τηλεκπαίδευσης/τηλεπρακτικής. Το ερωτηματολόγιο συλλέγει δημογραφικά στοιχεία σε σχέση με τον γονέα, με το παιδί, στοιχεία σχετικά με τις γνώσεις και χρήση τεχνολογίας από το γονέα, και στοιχεία από την εμπειρία σε σχέση με την τηλεκπαίδευση/τηλεπρακτική. Χρησιμοποιήθηκε το Excel για απλή στατιστική περιγραφική.

Τα αποτελέσματα αυτής της πτυχιακής εργασίας υποδεικνύουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς ως προς την υποδομή, τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται αλλά και ως προς τις γνώσεις που κατέχουν στα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, με καλές δεξιότητες στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αλλά λίγες στην σύγχρονη τηλεπρακτικής. Θεωρούν ότι τα παιδιά τους είναι μεν ενεργά στο πλαίσιο της τηλεπρακτικής αλλά οι ίδιοι προτιμούν την δια ζώσης λογοθεραπεία.

Επομένως, υποδεικνύεται η ανάγκη για περαιτέρω επιμόρφωση σε θέματα τεχνολογίας και Τηλεπρακτικής. Μελλοντική έρευνα με μεγαλύτερο δείγμα θα δώσει εις βάθος ανάλυση στην τηλεπρακτική στη λογοθεραπεία σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες και τάσεις.

Λέξεις κλειδιά: τηλεκπαίδευση, τηλεπρακτική, λογοθεραπεία, διαδικτυακή λογοθεραπεία

Abstract

Background:

Nowadays Internet has entered our lives for good and its use is increasing rapidly. Due to the COVID 19 pandemic, new conditions have been created since learning in person had to be replaced by teleeducation practices. The same rule applies to workplaces, speech therapy and other aspects of life. Parents have a significant part in supporting of learning and speech therapy with teleeducation/telepractice.

This graduate thesis aims to explore how parents view the use of teleeducation and telepractice in speech therapy sessions during the pandemic, as well as after that. The sample used, consists of 38 parents (19 men and 19 women). The anonymous feedback questionnaire that has been provided addresses to parents whose children attend speech therapy sessions or/and learn through teleeducation practices.

The questionnaire collects demographic data about parents, children, parents' understanding and use of technology, as well as data concerning the experience around teleeducation/telepractice. Excel was used for a simple statistic descriptive.

The results of this graduate thesis indicate the difficulties parents undergo in relation to infrastructure, the equipment used as well as their knowledge on technology having upgraded skills in the use of social media, but poor skills when it comes to modern telepractice. They consider their children active in teleeducation, however they show a preference in speech therapy sessions conducted in person,

Therefore, the need for further education on technology and teleeducation practices becomes evident. Future research with a larger sample will further analyse telepractice in speech therapy according to current needs.

Key Words: distance learning, telepractice, speech therapy, online speech therapy

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	4
Περίληψη.....	5
Abstract	6
Εισαγωγή.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο - ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο - ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΤΗΛΕΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο - ΤΗΛΕΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο - Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΑΘΗΣΗ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο – ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ.....	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο - ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	63
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	65

Εισαγωγή

Σε όλα τα χρόνια εμφανίζονταν ποικίλες πανδημίες πλήττοντας τον κόσμο. Αυτό συμβαίνει εξαιτίας διαφόρων αιτιολογιών οι οποίες διαφέρουν κατά περίπτωση. Τη σύγχρονη εποχή εισέβαλε απότομα στις ζωές όλων των ανθρώπων ο Covid-19 βιώνοντας έτσι δυσμενείς πρωτόγνωρες καταστάσεις επιφέροντας έτσι διάφορες επιπτώσεις στην ψυχολογία των ανθρώπων, στην κοινωνία αλλά και στην οικονομία.

Ο Covid-19 επηρέασε και τη μαθησιακή διαδικασία τόσο στο σχολείο όσο και σε εξωσχολικές δραστηριότητες. Ωστόσο, αυτή δεν πρέπει να διακόπτεται σε δύσκολους καιρούς. Όταν οι μαθητές δεν μπορούν να παρευρεθούν οι ίδιοι στο σχολείο ή σε άλλα πλαίσια, πρέπει να βρεθεί ένας άλλος τρόπος προκειμένου να συνεχιστεί η μάθηση. Έτσι, αν και λόγω της πανδημίας τα σχολεία έκλεισαν, εφαρμόστηκε στα σχολεία και σε άλλα εξωσχολικά πλαίσια η εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και ψηφιακών μέσων .

Ο τρόπος εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες άλλαξε λόγω της πανδημίας. Ωστόσο, αυτό απαιτούσε την απαραίτητη κατάρτιση των εκπαιδευτικών οι οποίοι βρέθηκαν απροετοίμαστοι με την ξαφνική εκπαίδευση εξ αποστάσεως. Ωστόσο, στη διαδικασία αυτή άμεσα εμπλεκόμενοι βρίσκονται οι γονείς οι οποίοι ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση και την πρόοδο των παιδιών τους. Οι γονείς βοηθούν και συμβάλλουν στην ανάπτυξη και μάθηση των παιδιών τους μέσω της παροχής και της χρήσης ψηφιακών μέσων. Οι απόψεις και οι στάσεις των γονέων έναντι του ρόλου και των δυνατοτήτων της διαδικτυακής μάθησης των παιδιών μπορούν να επηρεάσουν τόσο την ποσότητα όσο και την ποιότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Erdogan, Johnson, Dong, Oiu, 2019).

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί με ποιους τρόπους οι γονείς μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια είτε μαθημάτων του σχολείου είτε για συνεδρίες λογοθεραπείας που χρειάζονται να κάνουν πολλά παιδιά. Έτσι, δόθηκε σε γονείς ένα ερωτηματολόγιο προκειμένου να εκμαιεύσουμε το παραπάνω ερώτημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο - ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση πρωτοεμφανίστηκε στα μέσα του 19^{ου} αιώνα όπου στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α. έγινε αύξηση του αστικού πληθυσμού και αναπτύχθηκαν οι επιστήμες, η τεχνολογία, οι εφευρέσεις, οι τέχνες και το εμπόριο. Έτσι, η ιστορία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης καταγράφεται περίπου πριν από 180 έτη, όταν το 1840 στην Αγγλία ο Isaac Pitman διδάσκει στενογραφία μέσω αλληλογραφίας. Έπειτα, ακολούθησαν χώρες, όπως η Αυστραλία, ο Καναδάς και οι Η.Π.Α, εξαιτίας των ιδιαίτερων γεωγραφικών χαρακτηριστικών που παρουσίαζαν σαν κράτη.

Μέσω της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, οι πρωτοπόροι προσπάθησαν να δώσουν την ευκαιρία για εκπαίδευση σε άτομα οι οποίοι ήθελαν να μάθουν αλλά δεν κατάφεραν ή δεν ήταν σε θέση να παρακολουθήσουν δια ζώσης σε κάποιο συμβατικό σχολείο. Ανήμπορα άτομα, ηλικιωμένοι, άτομα με σωματικές αναπηρίες, γυναίκες που δεν είχαν την δυνατότητα να εγγραφούν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, άτομα που εργάζονταν τις ώρες του σχολείου, καθώς και άτομα που ζούσαν σε περιοχές που δεν υπήρχαν σχολεία, αποτελούν κοινωνικές ομάδες, οι οποίες ωφελήθηκαν περισσότερο από την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση εκείνης της εποχής.

Η ανάπτυξη αξιόπιστων τηλεφωνικών συστημάτων μεγάλης απόστασης στις αρχές της δεκαετίας του 1900, ακόμη και σε ορεινές περιοχές που ήταν δυσπρόσιτες, έδωσε την δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης να κάνουν προσεγγίσεις σε νέους πληθυσμούς φοιτητών. Ωστόσο, τα τηλεφωνικά αυτά συστήματα τότε δεν είχαν καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση από απόσταση.

Αντίθετα, η εφεύρεση του εκπαιδευτικού ραδιοφώνου την δεκαετία του 1920 και ο ερχομός της τηλεόρασης κατά τη δεκαετία του 1940 δίνουν ευκαιρίες για καινούριες μορφές επικοινωνίας για χρήση στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Οι νέες τεχνολογίες χρησιμοποιούνται από τους εκπαιδευτικούς για να μεταδώσουν εκπαιδευτικά πράγματα σε χιλιάδες μαθητές, επεκτείνοντας έτσι τις ευκαιρίες μάθησης έξω από τα τείχη των συμβατικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Το γεγονός ότι εισήχθησαν νέες τεχνολογίες τηλεδιάσκεψης στην δεκαετία 1980 και 1990, έδωσε στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να μιλούν, να ακούν και να

βλέπουν τους μαθητές σε πραγματικό χρόνο, χωρίς την ύπαρξη καθυστερήσεων στις μεταδόσεις, σε όποιο μέρος της χώρας ή του κόσμου και αν βρισκόταν.

Το επόμενο στάδιο στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι η χρήση της σύσκεψης των υπολογιστών στο διαδίκτυο, όπου εκπαιδευτικοί και μαθητευόμενοι χρησιμοποιούν κείμενο, εικόνες, ήχο και βίντεο. Επιπλέον, η κοινή χρήση αρχείων και μέσων επικοινωνίας, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, chats, ήχοι και διάσκεψη μέσω βίντεο είναι αναπόσπαστο κομμάτι του διαδικτύου.

Στις μέρες μας η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση κατέχει μια πολύ σημαντική θέση στα εκπαιδευτικά προγράμματα εκπαίδευσης και με το πέρασμα των χρόνων και την ανάπτυξη της τεχνολογίας γίνεται όλο και περισσότερο διαδεδομένη, απαραίτητη και αποτελεσματική.

Φύση και χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μια μορφή εκπαίδευσης κατά την οποία οι συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία, ο δάσκαλος και οι μαθητές, βρίσκονται σε διαφορετικό φυσικό χώρο και επικοινωνούν με διαφορετικά μέσα ή και σε διαφορετικό χρόνο.

Από αυτόν τον ορισμό μπορούμε να απομονώσουμε τα κύρια χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης:

- Διαχωρισμός ανάμεσα σε δάσκαλο και μαθητές στο χώρο ή και στο χρόνο.
- Χρήση διαφορετικών μέσων για την πραγματοποίηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικού, μαθητών και εκπαιδευτικού περιεχομένου.
- Η δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας ανάμεσα σε εκπαιδευτικό και μαθητές.
- Έλεγχος της μαθησιακής διαδικασίας από τους μαθητές και όχι από τον εκπαιδευτικό (Brown, 2008).

Εξετάζοντας τη φύση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, τα οποία την ξεχωρίζουν από την παραδοσιακή εκπαίδευση:

Είναι κοινωνική εκπαίδευση - η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ικανοποιεί τις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας για εκπαιδευμένο προσωπικό σε διάφορους τομείς ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Έχει ευελιξία και ανεξαρτησία - η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δίνει την ευκαιρία να μάθουμε ανεξαρτήτως από το χρόνο και τον τόπο στον οποίο βρισκόμαστε. Οι μαθητεύομενοι ορίζουν το ρυθμό της μάθησης.

Μπορεί να παρέχει εξατομικευμένη εκπαίδευση - ο εκπαιδευτικός μπορεί να εξατομικεύει τα μαθήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με βάση τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των μαθητών. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα να επιλέγει τις κατάλληλες τεχνολογίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Bodain & Robert, 2000).

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση συμμετέχουν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και το περιεχόμενο μάθησης. Σε αυτού του είδους την εκπαίδευση οι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν νέο ρόλο. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή εκπαίδευση όπου ο εκπαιδευτικός αποτελεί βασικό παράγοντα στην εκπαίδευση, κάνει τις διαλέξεις και ελέγχει τον βαθμό αφομοίωσης του περιεχομένου, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση η συμμετοχή του περιορίζεται στο να είναι σύμβουλος διαχείρισης και συντονιστής της μαθησιακής διαδικασίας. Ο έλεγχος της διαδικασίας εκπαίδευσης μοιράζεται μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών (Tagoe & Cole, 2020).

Ως αποτέλεσμα αποκτούν και οι μαθητές νέο ρόλο. Από παθητικοί συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία, λαμβάνουν κεντρική θέση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Οι μαθητές καθορίζουν την ταχύτητα της μάθησης και της προετοιμασίας. Ο αυτοέλεγχος και η αυτοαξιολόγηση είναι πολύ σημαντικές διαδικασίες.

Το μαθησιακό περιεχόμενο αποτελείται είτε από υλικό που χρησιμοποιείται στην παραδοσιακή εκπαίδευση ή έχει δημιουργηθεί ειδικά για εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η ύπαρξη σύγχρονων τεχνολογιών πληροφοριών επιτρέπει τη διαφοροποίηση του μαθησιακού περιεχομένου με φωνή, εικόνες και βίντεο. Το μαθησιακό περιεχόμενο είναι δυναμικό και συχνά ανανεώσιμο. Το υλικό παραδίδεται στους μαθητές κάνοντας χρήση νέων τεχνολογιών επικοινωνίας ή και αλληλογραφία, αλλά κυρίως μέσα μαζικής ενημέρωσης και διαδίκτυο (Bendezu-Quispe et al., 2020).

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτείται να υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στους συμμετέχοντες και τη μαθησιακή διαδικασία. Μέσω της αλληλεπίδρασης καθορίζεται έως ένα βαθμό η αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ο Moore καθορίζει τρεις τύπους αλληλεπίδρασης (Lambert & Kidd, 2008):

Αλληλεπίδραση μαθητή-δασκάλου: η αλληλεπίδραση ανάμεσα στο μαθητή και τον εκπαιδευτικό παρέχει κίνητρα για εκπαίδευση, ανατροφοδότηση και διάλογο ανάμεσα σε αυτούς τους συμμετέχοντες. Οι μαθητές συμβουλευονται τους δασκάλους με ποικίλους τρόπους. Η ανατροφοδότηση είναι υψίστης σημασίας και δίνει στους εκπαιδευτικούς ένδειξη σχετικά με το επίπεδο μάθησης. Τα σχόλια πρέπει να είναι έγκαιρα προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να διορθώσουν και να προσαρμόσουν το μαθησιακό περιεχόμενο με βάση τις περιστάσεις και τις ανάγκες των εκπαιδευομένων (Isangula et al., 2021).

Αλληλεπίδραση μαθητή-μαθητή: περιλαμβάνει τυπική και άτυπη επικοινωνία ανάμεσα στους εκπαιδευόμενους. Η απομόνωση είναι ένα βασικό πρόβλημα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Μπορεί να ξεπεραστεί με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μαθητών: ανταλλαγή ιδεών και διάλογος μέσα από συζητήσεις, συνεργασία και επίλυση ζητημάτων.

Αλληλεπίδραση μαθητή-περιεχομένου: περιλαμβάνει τις μεθόδους παράδοσης περιεχομένου, διάφορους τρόπους πλοήγησης μέσα από αυτό και αναζήτηση συγκεκριμένων πληροφοριών.

Σύμφωνα με ορισμένους επιστήμονες, η χρήση νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση σχετίζεται με την εμφάνιση ενός νέου τύπου αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητευόμενου και τεχνολογίας. Σημειώνουν ότι αυτή η αλληλεπίδραση είναι ένα σημαντικό στοιχείο το οποίο επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης. Εάν μια τεχνολογία που παρέχει οδηγίες είναι περίπλοκη και οι μαθητές δεν έχουν τις βασικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη χρήση της, θα ξοδέψουν υπερβολικό χρόνο για να μάθουν να αλληλοεπιδρούν με την τεχνολογία και θα έχουν λιγότερο χρόνο για την ίδια τη μάθηση.

Η επικοινωνία ανάμεσα στους συμμετέχοντες στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να είναι είτε σύγχρονη είτε ασύγχρονη (Lambert & Kidd, 2008):

- στη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση τα άτομα που συμμετέχουν βρίσκονται ταυτόχρονα στο δικό τους χώρο και με τη βοήθεια του λογισμικού και της τηλεπικοινωνιακής σύνδεσης, συμμετέχουν σε μια «εικονική αίθουσα» διδασκαλίας.
- στην ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση οι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να εργαστούν με το εκπαιδευτικό υλικό που υπάρχει διαθέσιμο οπουδήποτε κι οποτεδήποτε (Regmi & Jones, 2020).

Ηλεκτρονική μάθηση (e-learning)

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη μορφή ηλεκτρονικής μάθησης. Η ηλεκτρονική μάθηση (e-Learning) ορίζεται γενικά ο τύπος μάθησης που υποστηρίζεται από τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), μέσω των οποίων βελτιώνεται η ποιότητα της διδασκαλίας και της μάθησης. Η ηλεκτρονική μάθηση είναι «η εφαρμογή των τεχνολογιών της ηλεκτρονικής μάθησης στην εκπαίδευση, κατά την οποία τα διδακτικά περιεχόμενα και δραστηριότητες παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα» (Cobarsi, 2007). Αντίστοιχα, σύμφωνα με τον Rosenberg (2002) το e-learning ορίζεται ως η διαδικασία εκμάθησης, όπου όμως η μαθησιακή διαδικασία πραγματοποιείται μέσω των σύγχρονων τεχνολογιών, όπως είναι τα προγράμματα υπολογιστών ή τα τηλεπικοινωνιακά προηγμένα συστήματα.

Μέσω της ηλεκτρονικής μάθησης οι μαθητές αποκτούν πολλές ευκαιρίες. Αρκετά από τα πλεονεκτήματα που προσφέρονται μέσα από την ηλεκτρονική μάθηση είναι τα εξής:

- επιτρέπεται η μάθηση εξ' αποστάσεως
- δίνεται πρόσβαση και αναζήτηση σε επικαιροποιημένες ηλεκτρονικές πηγές, παρέχονται εικόνες, ηχητικά ντοκουμέντα, βίντεο και αλληλεπιδραστικά εκπαιδευτικά υλικά, μέσω των οποίων οι μαθητευόμενοι μπορούν να λάβουν υποστήριξη ακόμα και σε δύσκολα θέματα
- η επικοινωνία είναι υποστηριζόμενη τόσο ανάμεσα σε άτομα όσο και ανάμεσα σε ομάδες

- ο χρόνος μάθησης είναι ευέλικτος, καθώς ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές μπορούν να επικοινωνούν σε πραγματικό χρόνο (σύγχρονη εκπαίδευση) ή όταν έχουν διαθέσιμο χρόνο (ασύγχρονη εκπαίδευση)
- οι μαθητές μπορούν να είναι σε επικοινωνία με ειδικούς εμπειρογνώμονες όπως επίσης και μεταξύ τους
- δίνονται ευκαιρίες για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση πληροφοριών για τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των εργασιών
- παρέχει τρόπους για την παροχή αποτελεσματικής και άμεσης ανατροφοδότησης που βοηθάει στον εντοπισμό αναγκών κατάρτισης
- εμπλουτίζει τις γνώσεις που ήδη υπάρχουν μέσα από μια αυτόνομη εκπαιδευτική πορεία
- δίνεται η δυνατότητα συζητήσεων και συνεργασίας μέσα από διαδικτυακά επικοινωνιακά μέσα
- παρέχεται πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση για φοιτητές, οι οποίοι δεν μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα στα πανεπιστήμια.

Αντιθέτως, υπάρχουν και αρνητικές επιπτώσεις, που μπορεί να επιφέρει η ηλεκτρονική μάθηση, όπως είναι:

- μειώνει αρκετά την προσωπική επικοινωνία και επαφή ανάμεσα στον μαθητή και τον διδάσκοντα
- για την καλύτερη διεξαγωγή του μαθήματος απαιτείται πρόσβαση σε δίκτυο υψηλού εύρους ζώνης (Κόμης & Μικρόπουλος, 2001).

Μορφές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Στη διεθνή βιβλιογραφία (Barbour & Reeves, 2009, Zandberg, & Lewis, 2008, Clark & Smith, 2005), οι αναφορές στην εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση περιλαμβάνουν μια ποικιλία όρων, όπως: ‘Distance learning’, ‘Electronic learning’, ‘On line learning’, ‘Mobile learning’, ‘Hybrid learning’, ‘Virtual learning’, ‘Virtual schools’, ‘Cyber schools’, ‘Homeschooling’, δείχνοντας πόσο άμεση είναι η επιρροή που έχει ασκήσει η ανάπτυξη της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Πράγματι, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, που αρχικά ξεκίνησε μέσω αλληλογραφίας, γρήγορα εξελίχθηκε σε ηλεκτρονική, διαδικτυακή, διαδραστική, κινητή, υβριδική, μέχρι και εικονική. Μέσα σε αυτό το διαρκώς εξελισσόμενο εξ αποστάσεως σύστημα, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ακολουθεί τη συμβατική οδό, χωρίς κάποιες φορές να έχει δυνατότητα ευελιξίας στον τρόπο παροχής της πληροφορίας που χρειάζεται ένας εκπαιδευόμενος για να τη μετουσιώσει σε γνώση.

Βέβαια, όταν γίνεται αναφορά στη σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι αφορά κυρίως σε τρεις μορφές:

α) στην Αυτοδύναμη σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση, μέσω της οποίας παρέχονται ολοκληρωμένα προγράμματα πλήρως αναγνωρισμένα και ταυτόσημα με το συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης, με διαφορές στο είδος του εκπαιδευτικού υλικού και της επικοινωνίας. Όταν αυτή η μορφή εκπαίδευσης, παρέχεται μέσω του διαδικτύου σε τηλεδιασκέψεις σύγχρονης ή ασύγχρονης επικοινωνίας, τότε μιλάμε για τα εικονικά σχολεία, όπως λειτουργούν στην Αμερική και την Αυστραλία (Du et al., 2013).

β) στη Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία ακολουθεί τις μεθόδους της αυτόνομης, λειτουργεί όμως ενισχυτικά και παράλληλα με το συμβατικό σχολείο. Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να αφορά, είτε στην παρακολούθηση μεμονωμένων μαθημάτων για συγκεκριμένους λόγους, είτε σε συνεργασίες σχολείων μέσα από τα σχολικά δίκτυα, με σκοπό την ολοκλήρωση κάποιων εργασιών και τη συμμετοχή σε τηλεδιασκέψεις διαφόρων μαθησιακών αντικειμένων.

γ) στη Μεικτή/ Πολυμορφική /Συνδυαστική εκπαίδευση, η οποία συνιστά μια όσο το δυνατό καλύτερη όσμωση μεταξύ συμβατικών τρόπων μάθησης και εξ αποστάσεως διαδικτυακών μορφών εκπαίδευσης, στοχεύοντας στην ουσιαστική αλληλεπίδραση. Γενικότερα, παρατηρείται πως υπάρχει μια τάση ανάπτυξης της σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης υπαγορευμένης από τις οικονομικές δυνατότητες, τις κοινωνικές επιταγές και τις τεχνολογικές εξελίξεις της εποχής, έτσι ώστε να καταργηθεί η απόσταση και να ενσωματωθούν απομονωμένες περιοχές με στόχο μια εξατομικευμένη, ευέλικτη και εξειδικευμένη εκπαιδευτική διαδικασία και εν τέλει μάθηση.

Ειδικότερα, η τεχνολογία που απαιτείται σε μία σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση εξαρτάται από τη μορφή της. Στη σύγχρονη, την ασύγχρονη και τη μεικτή εκπαίδευση

χρησιμοποιούνται σχεδόν τα ίδια τεχνολογικά μέσα, με διαφορές στην αλληλουχία των δραστηριοτήτων. Μέσω της σύγχρονης διαδικτυακής τεχνολογίας που περιλαμβάνει τα blogs, το email, το facebook, το twitter, τη χρήση κινητού τηλεφώνου επιτυγχάνεται η επικοινωνία, άρα και η αλληλεπίδραση εκπαιδευτή, εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευόμενου. Έτσι, το διαδίκτυο που μπορεί να περιέχει εικόνα, ήχο, έντυπο υλικό, βιντεοδιάσκεψη με εκπαιδευτή ή και εκπαιδευόμενους, μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε σύγχρονα, είτε ασύγχρονα (Du et al., 2013).

Η εξ αποστάσεως διδασκαλία στην εποχή του Covid-19

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας κατά τα τέλη Ιανουαρίου το 2020 ο Covid-19 τίθεται ως κατάσταση έκτακτης ανάγκης διεθνώς (Dong, Cao, Li, 2020). Ωστόσο, λίγο καιρό νωρίτερα είχαν εμφανιστεί τα πρώτα κρούσματα του ιού στην Ουχάν της Κίνας διασπείροντας έτσι πανικό στον τομέα της υγείας. Λίγο αργότερα, κατά τις αρχές Μαρτίου ανακηρύσσεται ο ιός ως πανδημία γίνοντας αποκλειστικό μέλημα όλων των χωρών σε παγκόσμιο επίπεδο με σκοπό να γίνει περιορισμός της εξάπλωσης του ιού. Η θέση των ειδικών επιστημόνων είναι ότι η μαθησιακή διαδικασία πρέπει να συνεχιστεί, να διακοπεί με τη φυσική παρουσία παιδιών και εκπαιδευτικών και να αντικατασταθεί σε όλες τις δομές (Craft, 2012). Έτσι, η εκπαιδευτική διαδικασία με τη φυσική παρουσία των παιδιών αναστέλλεται σε πολλές χώρες και εισέρχεται η τηλεκπαίδευση. Η προώθηση της διαδικτυακής εκπαίδευσης είναι πολύ μεγάλη. Τον Μάρτιο του 2020 ο ιός εξαπλώνεται ραγδαία κλείνοντας έτσι όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες της χώρας μας με απόφαση του Υπουργείου Παιδείας καθιερώνοντας την τηλεκπαίδευση ως μέθοδο διδασκαλίας για όλο το χρονικό διάστημα που τα σχολεία είναι κλειστά. Αυτό αποφασίζεται, καθώς τα παιδιά δεν πρέπει να χάσουν επαφή με τη μαθησιακή διαδικασία αλλά και παιδιά που κάνουν ειδικές θεραπείες όπως είναι η λογοθεραπεία δεν πρέπει να τις χάσουν, θέτοντας την τηλεκπαίδευση ως μονόδρομο (Kim, 2020).

Η ασύγχρονη ορίζεται ως η διδασκαλία κατά την οποία ο μαθητής συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό σε διαφορετικό χρόνο από αυτόν που παραδίδεται το μάθημα, μέσω της χρήσης του διαδικτύου. Ο εκπαιδευτικός δομεί το υλικό που επιθυμεί, το αναρτά σε συγκεκριμένες πλατφόρμες ή ιστοσελίδες οι οποίες παρέχονται από το Υπουργείο Παιδείας. Έτσι, το παιδί μπορεί να έχει πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό όποτε

επιθυμεί. Αυτή η μέθοδος διδασκαλίας χρησιμοποιήθηκε κυρίως κατά την πρώτη περίοδο του εγκλεισμού, προκειμένου να προετοιμάσει τα παιδιά για τη σύγχρονη εκπαίδευση (Μπούρα, 2021).

Στη σύγχρονη εκπαίδευση ή τηλεκπαίδευση ο εκπαιδευτικός μεταδίδει το μάθημα σε πραγματικό χρόνο και οι μαθητές παρακολουθούν μέσα από μια πλατφόρμα με τη χρήση κάποιου ηλεκτρονικού μέσου. Με την έναρξη του δεύτερου κύματος της πανδημίας, μετά το τέλος του καλοκαιριού, η τηλεκπαίδευση καθιερώθηκε ως βασικός τρόπος σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες και πλέον λειτουργούσε σε συνδυασμό με τον ασύγχρονο τύπο εκπαίδευσης (Μπούρα, 2021).

Παγκόσμιες πρακτικές ηλεκτρονικής μάθησης στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

Κίνα

Κατά τη διάρκεια του COVID-19, το Υπουργείο Παιδείας της Κίνας με δική του πρωτοβουλία ξεκίνησε την «Αναστολή μαθημάτων στις τάξεις χωρίς διακοπή της μάθησης», παρέχοντας ευέλικτη διαδικτυακή μάθηση σε πάνω από 270 εκατομμύρια μαθητές από τα σπίτια τους. (Huang, R.H., Liu, D.J., Tlili, A., Yang, J.F., Wang, H.H., et al., 2020).

Σύμφωνα με αυτή την πολιτική απαιτούνταν η ενσωμάτωση όλων των εθνικών και τοπικών ποιοτικών πόρων διδασκαλίας για την παροχή τεσσάρων μορφών διαδικτυακών πλατφορμών: 1) δωρεάν εθνική διαδικτυακή πλατφόρμα εκμάθησης cloud, 2) δωρεάν εθνικά τηλεοπτικά κανάλια με τη μετάδοση σχολικών μαθημάτων και σχετικών πόρων που καλύπτουν απομακρυσμένες περιοχές, 3) διαδικτυακές πλατφόρμες διδασκαλίας και μάθησης οι οποίες δημιουργήθηκαν από πανεπιστήμια και τοπικές εκπαιδευτικές αρχές, τις οποίες ενθάρρυνε να είναι ανοιχτές και δωρεάν στο κοινό και 4) δωρεάν ηλεκτρονικά εγχειρίδια και οδηγούς για τους εκπαιδευτικούς που ήταν διαθέσιμοι σε όλους.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπήρξε συνεργασία μεταξύ κυβέρνησης και διάφορων διαδικτυακών πλατφορμών για να ανοίξει δωρεάν και τα 24.000 διαδικτυακά μαθήματα υψηλής ποιότητας και τους πειραματικούς πόρους εικονικής προσομοίωσης στα περίπου 3.000 πανεπιστήμια και τριτοβάθμια κολέγια. Όλες οι πλατφόρμες

τέθηκαν σε λειτουργία στις 17 Φεβρουαρίου, δηλαδή την ημέρα έναρξης της νέας σχολικής περιόδου. Εκτός από τις διαδικτυακές προετοιμασίες μάθησης, το υπουργείο τόνισε επίσης την ανάπτυξη και κοινή χρήση υλικού και ενοτήτων για την πρόληψη και τον έλεγχο επιδημιών μέσω εθνικών διαδικτυακών και τηλεοπτικών πλατφορμών ζητώντας από τις τοπικές αρχές την προσαρμογή των πόρων στο τοπικό τους πλαίσιο και να συντονίσουν την παράδοσή τους μη επιβαρύνοντας τους εκπαιδευτικούς που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της διαδικτυακής διδασκαλίας και μάθησης. Με την έναρξη του νέου διαδικτυακού τριμήνου, οι μαθητές ακολούθησαν το κανονικό σχολικό χρονοδιάγραμμά τους. Παρά τ' αυτά, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της διαδικτυακής μάθησης, οι τοπικές κυβερνήσεις εξέδωσαν λεπτομερείς οδηγίες σε όλα τα τοπικά σχολεία και τα πανεπιστήμια. Επίσης, το Υπουργείο παρείχε σαφείς οδηγίες στο κοινό, τις τοπικές κυβερνήσεις, τα σχολεία, τους γονείς και τους μαθητές σε συνεχή βάση ώστε να τους ενημερώνει με την εξελισσόμενη κατάσταση (Xu, 2020).

Αυστρία

Στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας της Αυστρίας υπάρχει πλήθος αριθμού προσφερόμενων υπηρεσιών. Από τις 18 Μαρτίου 2020, ο δημόσιος τηλεοπτικός σταθμός ORF 1 προσφέρει ένα πρόγραμμα ειδικής εκπαίδευσης για μαθητές σε όλα τα σχολικά επίπεδα. Έπειτα, το τρίωρο πρόγραμμα «ORF-1-Freistunde» προσφέρει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές ηλικίας 10+. Οι μαθητές μπορούν να ρωτούν και να εκφράζουν τις ανάγκες τους καθώς επίσης να συνεισφέρουν με βίντεο και μηνύματα. Το Υπουργείο προετοίμασε οδηγίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ένα έργο για μια Πύλη Υπηρεσιών Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης ως Ενιαίο Σημείο Εισόδου για εκπαιδευτικούς και διευθυντές σχολείου.

Φινλανδία

Καθώς τα σχολεία έκλεισαν η διδασκαλία και η καθοδήγηση για τους μαθητές οργανώνονται με εναλλακτικές μεθόδους, όπως είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τα ψηφιακά περιβάλλοντα μάθησης και, όπου κρίνεται απαραίτητο, η ανεξάρτητη μάθηση. Στη Φινλανδία, γίνεται ευρεία χρήση των εικονικών περιβαλλόντων μάθησης και την περίοδο των κανονικών σχολικών συνθηκών. Η Φινλανδική Εθνική Υπηρεσία

Εκπαίδευσης καθοδηγεί τα σχολεία ως προς το σχεδιασμό και την οργάνωση διαφορετικών ειδών ευέλικτων μαθησιακών πρακτικών. Κάποια από τα πιο διαδεδομένα χρησιμοποιούμενα εργαλεία όπου οι μαθητές μπορούν να διεξάγουν έργα και εργασίες ανεξάρτητα και να παρακολουθούν μαθήματα στο διαδίκτυο είναι τα Moodle, Google Classroom, Ville, Teams, O365, Skype και Zoom. Τα παιχνίδια και οι προσομοιωτές χρησιμοποιούνται επίσης ήδη στην εκπαίδευση, με παραδείγματα όπως το VirtualAutoedU, το Sandbox ή το DigiVirtu. Σε άλλα πρόσθετα αποθετήρια περιεχομένου και εργαλεία για μαθητές και καθηγητές στη Φινλανδία συμπεριλαμβάνονται η Βιβλιοθήκη Ανοιχτών Εκπαιδευτικών Πόρων, μια κοινή υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Φινλανδικής Εθνικής Υπηρεσίας Εκπαίδευσης, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αναζήτηση, εύρεση, συλλογή και κοινή χρήση ανοιχτών εκπαιδευτικών πόρων από όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης. Το Finna δημιουργήθηκε ως μέρος του έργου της Εθνικής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης, χρηματοδοτούμενο από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Η εθνική δημόσια ραδιοτηλεοπτική εταιρεία της Φινλανδίας Yleisradio παρέχει επίσης εκπαιδευτικά προγράμματα.

Ισπανία

Το Υπουργείο Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης της Ισπανίας έλαβε μέτρα προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τον αντίκτυπο της αναστολής των σχολείων στη διδασκαλία και τη μάθηση στην Ισπανία. Το Υπουργείο Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης της Ισπανίας δημιούργησε τον ιστότοπο «Recursos para el aprendizaje en línea», στοχεύοντας να προσφέρει στους εκπαιδευτικούς, τις οικογένειες και τους μαθητές πρόσβαση σε διαφορετικούς τύπους πόρων που είναι διαθέσιμοι στο Διαδίκτυο. Η ισπανική δημόσια τηλεόραση, RTVE, συνεργαζόμενη με το Υπουργείο Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης μέσω του INTEFE ξεκίνησε το Educlan.

Κροατία

Οι εκπαιδευτικοί στέλνουν επιπλέον ασκήσεις για μαθητές στους γονείς. Είναι δεδομένο ότι λόγω της ηλικίας τους, δεν τα παιδιά αυτά δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο απευθείας μόνα τους, αλλά μάλλον η επικοινωνία τους με τους δασκάλους τους γίνεται μέσω των γονιών τους. Για παιδιά ηλικίας 6-10 ετών, δεν

έχουν προβλεφθεί ειδικοί πόροι, καθώς η παράδοση μαθημάτων πραγματοποιείται μέσω τηλεόρασης και οι εκπαιδευτικοί επικοινωνούν με τους γονείς μέσω τηλεφώνου.

Αυτό το εθνικό πρόγραμμα προβλέπει περίπου 5 ώρες σχολικής εργασίας την ημέρα, αλλά τα σχολεία μπορούν να προσθέσουν επιπλέον ώρες για τους μαθητές τους. Επιπλέον, κάθε σχολείο έχει οργανώσει μια αίθουσα εικονικών εκπαιδευτικών και εικονικές αίθουσες διδασκαλίας σε διάφορες πλατφόρμες όπου οι εκπαιδευτικοί επικοινωνούν καθημερινά με τους μαθητές τους, τους δίνουν οδηγίες, ελέγχουν τη δραστηριότητά τους και την ολοκλήρωση των εργασιών. Οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών παρέχουν επίσης δωρεάν πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε μαθητές χαμηλότερης κοινωνικοοικονομικής κατάστασης (The World Bank, 2020).

Τηλεπρακτική και ορισμοί

Το 2013 δόθηκε σύμφωνα με την ASHA για την τηλεπρακτική (American Speech - language Hearing Association) ένας επίσημος ορισμός: «Τηλεπρακτική είναι η εφαρμογή της τεχνολογίας των τηλεπικοινωνιών στην παράδοση υπηρεσιών σε παθολογία Λόγου Ομιλίας και Ακοής, συνδέοντας τον πελάτη με τον αντίστοιχο κλινικό ιατρό ή επιστήμονα από απόσταση, για αξιολόγηση, παρέμβαση ή/και διαβούλευση». Άλλοι όροι οι οποίοι καθίστανται αναγνωρίσιμοι από τον ASHA είναι: «Τηλεακτινολογία, Τηλεθεραπεία ομιλίας, Τηλεφωνική ομιλία». Οι ορολογίες αυτές βρίσκονται υπό στην ομπρέλα της τηλεαποκατάστασης, όρος που αναγνωρίζεται επίσημα από την Αμερικανική Ένωση Τηλεϊατρικής και συμπεριλαμβάνει υπηρεσίες κλινικής διαβίωσης και αποκατάστασης (ASHA, 2019).

Χώροι τηλεπρακτικής

Στην Αμερική, στους χώρους τηλεπρακτικής περιλαμβάνονται σχολεία, ιατρικά κέντρα, κοινοτικά κέντρα υγείας, νοσοκομεία αποκατάστασης, κλινικές εξωτερικών ασθενών, πανεπιστήμια, σπίτια κ.ά. Δεν υπάρχουν όρια για το πού μπορεί να εφαρμοστεί η τηλεπρακτική, εφόσον οι υπηρεσίες τηλεπρακτικής ακολουθούν εθνικούς, θεσμικούς, κρατικούς και επαγγελματικούς κανόνες και πολιτικές.

Στόχοι τηλεκπαίδευσης και τηλεπρακτικής

Στόχος της τηλεκπαίδευσης και της τηλεπρακτικής είναι να θεμελιωθεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα διαφορετικό από τα ήδη υπάρχοντα, συμβάλλοντας ωστόσο, στην πρόοδο του κλασσικού τρόπου διδασκαλίας. Νέες πρωτοποριακές μέθοδοι δημιουργούνται συμβάλλοντας σε μια καλύτερη ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης. Έτσι, οι εκπαιδευόμενοι ανοίγουν νέους ορίζοντες κι αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προσελκύονται ολοένα και πιο πολλά άτομα (Καπετανάκη, 2005).

Μέσω των μεθόδων τηλεκπαίδευσης και τηλεπρακτικής οι εκπαιδευτικοί μέθοδοι εμπλουτίζονται δίνοντας στα άτομα νέες ιδέες, κίνητρα και ενδιαφέρον στο μαθητή. Έτσι, το μάθημα ή η θεραπευτική συνεδρία αποκτά περισσότερο ενδιαφέρον δίνοντας κίνητρα στο μαθητή καθώς γίνεται χρήση σύγχρονων τεχνολογικών και πολυμεσικών εργαλείων. Με τον τρόπο αυτό οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί και μπορούν να ανταλλάσσουν εκπαιδευτικό υλικό έτσι ώστε να γίνεται καλύτερη ενημέρωση τόσο των διδασκόντων όσο και των μαθητών. Έτσι, οι μέθοδοι διδασκαλίας ανανεώνονται και υπάρχει και η κατάλληλη παρότρυνση των μαθητών για τη δοκιμή και χρήση της διδασκαλίας από απόσταση (Νικητόπουλος, 2009).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο - ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΤΗΛΕΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η τηλεκπαίδευση και η τηλεπρακτική έχουν αρκετά οφέλη και πλεονεκτήματα τα οποία είναι:

- Παρέχει δυνατότητα εκπαίδευσης σε άτομα με αναπηρία ή κινητικά προβλήματα.
- Τα άτομα που εκπαιδεύονται μπορούν να σπουδάσουν σε πανεπιστήμια ή άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού με πολύ χαμηλό κόστος.
- Αναφορικά με το χρόνο, στην τηλεκπαίδευση και ιδίως στην ασύγχρονη οι εκπαιδευόμενοι έχουν πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό όποτε επιθυμούν και έχουν όσο χρόνο χρειάζονται για να το επεξεργαστούν (Καλαϊτζίδου, 2005).
- Ακόμα και αν βρίσκονται εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά οι καθηγητές και οι μαθητές μπορούν να συνομιλούν και να συνεργάζονται εύκολα μεταξύ τους.
- Μέσω της τηλεκπαίδευσης και της τηλεπρακτικής είναι εφικτή η δημιουργία εικονικών τάξεων οι οποίες λειτουργούν ακριβώς σαν τις παραδοσιακές τάξεις και έτσι οι συμμετέχοντες νιώθουν πιο εξοικειωμένοι και είναι ευκολότερη γι' αυτούς η εξέλιξη του μαθήματος.
- Επιπλέον, ο τρόπος μάθησης θεωρείται πιο οικονομικός τόσο για τους μαθητές όσο και για τους καθηγητές καθώς δεν υπάρχουν καθόλου έξοδα μετακινήσεων και διαμονής (Βελαώρα, 2014).
- Αποτελεί μια καλή λύση για τα Ανώτατα Τεχνολογικά Ιδρύματα (Α.Τ.Ε.Ι) αφού τα περισσότερα από αυτά αντιμετωπίζουν προβλήματα με την πληθώρα φοιτητών και την έλλειψη αιθουσών. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να φιλοξενήσει ένα τεράστιο πλήθος συμμετεχόντων (Καπετανάκη, 2005).

Μειονεκτήματα τηλεκπαίδευσης και τηλεπρακτικής

Πέραν των θετικών στοιχείων που έχουν ιδίως τη σύγχρονη εποχή η τηλεκπαίδευση και η τηλεπρακτική φυσικά έχουν και τα εξής μειονεκτήματα:

- Το κόστος για να δημιουργηθούν κατάλληλα περιβάλλοντα τηλεκαίτευσης είναι πολύ μεγάλο. Ο λόγος είναι γιατί χρειάζεται ο απαραίτητος εξοπλισμός hardware και software (Νικητόπουλος, 2009).
- Ο τρόπος διδασκαλίας είναι απρόσωπος. Οι μαθητές μέσω της δια ζώσης εκπαίδευσης μαθαίνουν σωστούς τρόπους συμπεριφοράς και γίνονται πιο κοινωνικοί.
- Για κάποιους μαθητές ή εκπαιδευτικούς είναι δύσκολο να παρακολουθούν ή να διδάσκουν μαθήματα μέσω τηλεκαίτευσης ή τηλεπρακτικής εξαιτίας της έλλειψης εξοικείωσης με την τεχνολογία.
- Οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν κάποια βλάβη του συστήματος που ίσως προκύψει και διακόψει τη διάλεξη (Καλαϊτζίδου, 2005).
- Δεν υπάρχει ανταγωνισμός και ευγενής άμιλλα ανάμεσα στους συμμετέχοντες, όπως θα γινόταν σε μια παραδοσιακή τάξη.
- Ο εκπαιδευτής πρέπει να αφιερώνει πολύ χρόνο διότι απαιτείται για τη συνεχή συντήρηση του εκπαιδευτικού υλικού λόγω της ψηφιακής μορφής του όπως επίσης, πρέπει να είναι πάντα σε θέση να επικοινωνεί μέσω μηνυμάτων με τους εκπαιδευόμενους για την επίλυση αποριών και οποιαδήποτε άλλη βοήθεια (Βελαώρα, 2014).
- Λόγω της μη ύπαρξης άμεσης επαφής του εκπαιδευτή με το μαθητή του ο εκπαιδευτής δεν είναι σε θέση να καταλάβει αν κάποιος μαθητής έχει κουραστεί με το μάθημα ή τη συνεδρία για να φέρει το μάθημα στα μέτρα τους ώστε να κρατήσει το ενδιαφέρον και την προσοχή τους (Μουρατίδου, 2007).
- Πολλά παιδιά με διάσπαση της προσοχής ή άλλες διαταραχές δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν σε οποιοδήποτε μάθημα ή εκπαιδευτική παρέμβαση διδάσκονται.

Κίνδυνοι τηλεκπαίδευσης

Πέραν των απεριόριστων δυνατοτήτων της τηλεκπαίδευσης που προσφέρονται σε όσους συμμετέχουν σε αυτή, κρύβονται και κάποιοι κίνδυνοι.

Η ευρεία χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρονται μπορεί να οδηγήσει σε άδειασμα των σχολικών τάξεων και στην αποξένωση των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία (μαθητών και εκπαιδευτικών).

Φαίνεται πως όταν γίνεται αλόγιστη χρήση της τηλεκπαίδευσης (όταν δηλαδή χρησιμοποιούνται τέτοιου είδους τεχνολογίες χωρίς να υπάρχει ανάγκη και χωρίς να προσφέρουν ουσιαστικά στην ποιότητα του μαθήματος) οδηγεί στην απώλεια του ενδιαφέροντος και της προσοχής από τους μαθητές.

Νομικά προβλήματα που αφορούν τα πνευματικά δικαιώματα του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο θα είναι ελεύθερα προσβάσιμο και άρα «αντιγράψιμο».

Ο υπερβολικός αριθμός από ειδικούς σε μερικά γνωστικά αντικείμενα, μπορεί να χρειαστεί να μειωθεί, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαγωνισμοί και διαξιφισμοί που θα βλάψουν την εικόνα της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Η χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να αποτρέψει τόσο τους διδάσκοντες όσο και τους μαθητές από την τηλεεκπαίδευση. Οι καθηγητές, ως επί το πλείστον, δεν έχουν μεγάλη εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και η χρησιμοποίησή τους από ένα περιβάλλον πολύπλοκο μπορεί να τους προκαλέσει φόβο και να τους αποθαρρύνει.

Επιπροσθέτως, υπάρχει ο κίνδυνος της εγκατάλειψης των υπαρχόντων υποδομών λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων. Οι υποδομές τηλεκπαίδευσης που δημιουργούνται χρειάζονται συντήρηση και τεχνική υποστήριξη για να είναι λειτουργικές πράγμα που αποτελεί μεγάλο κίνδυνο για τα Ιδρύματα, αφού δεν είναι εύκολη ή εξοικονόμηση κρατικών κονδυλίων.

Η κατάσταση στην Ελλάδα κατά την εποχή Covid-19

Η Ελλάδα καλείται να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της πανδημίας του Covid- 19. Κατά τη διάρκεια του πρώτου «lockdown» κατάφερε να περιορίσει τη διασπορά του ιού προκαλώντας θετικά συναισθήματα, αισιοδοξώντας για άμεση έξοδο από την κατάσταση. Έτσι, οδηγήθηκε σε μια ικανοποιητική καλοκαιρινή περίοδο με άρση

πολλών περιορισμών που υπήρχαν πιο πριν. Ωστόσο, έγινε ταχεία ανατροπή αυτής της εικόνας , καθώς στο τέλος του καλοκαιριού τα κρούσματα ξεκίνησαν και πάλι να αυξάνονται και επήλθαν ξανά τα περιοριστικά μέτρα. Σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αρκετές οικογένειες είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο για να μπορέσουν να παρακολουθήσουν. Ωστόσο, πολύ λίγοι έχουν γνώσεις στην τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνίας. Οι γονείς γίνονται υπεύθυνοι για την υποστήριξη των παιδιών τους ιδίως σε μικρές ηλικίες όπου απαιτούν περισσότερη βοήθεια για να μπορούν να παρακολουθήσουν τα ηλεκτρονικά μαθήματα. Αν και το εκπαιδευτικό σύστημα υστερούσε σε χρηματοδότηση, σε πρόσβαση σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης, σε επιμόρφωση στα ψηφιακά εκπαιδευτικά μέσα και παρόλα αυτά κλήθηκε να διαχειριστεί την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, χωρίς φυσική παρουσία. Στις αρχές Σεπτεμβρίου οι εκπαιδευτικές δομές ξεκίνησαν να επαναλειτουργούν με περιορισμούς. Ωστόσο, τα κρούσματα αυξήθηκαν και πάλι κατά πολύ και οι δομές έκλεισαν ξανά με κρατική απόφαση. Έτσι, αποφασίστηκε και πάλι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Χρησιμοποιήθηκε για αρκετούς μήνες, εκτός από κάποιες διακοπές που έγιναν για δυο εβδομάδες με επιστροφή στην δια ζώσης εκπαίδευσης. Πάντα όμως ακόμα και με την δια ζώσης εκπαίδευση στην περίοδο της πανδημίας, η ασύγχρονη και σύγχρονη εκπαίδευση λειτουργούσε συμπληρωματικά (Yildirim, 2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο - ΤΗΛΕΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση χρησιμοποιήθηκε και σε θεραπευτικά κέντρα λογοθεραπείας καθώς πολλά παιδιά που έκαναν θεραπείες ανήκαν σε ευπαθείς ομάδες. Η τηλεπρακτική φάνηκε να έφερε καλά αποτελέσματα.

Διαταραχές ροής

Αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση:

- Μείωση των επεισοδίων τραυλισμού (Carey et al., 2010).
- Διατήρηση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν, μήνες μετά την θεραπεία (O'Brian et al., 2008).

Δυσκολίες στη παρέμβαση:

Προγράμματα όπως το Lidcombe Programme χρειάστηκε 3 φορές περισσότερους πόρους στην χορήγηση του, αλλά με ικανοποιητικά αποτελέσματα (Packman et al., 2012).

- Σημαντικές βελτιώσεις στις αντιληπτικές αξιολογήσεις ως προς την μέση θεμελιώδη συχνότητα, τον ρυθμό, τη μέση ταχύτητα ροής αέρα (Fu et al., 2015)

Διαταραχές ομιλίας

Αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση:

- Δυσλαλία (Vukovac et al., 2016)
- Προφορική κινητική λειτουργία (Sutherland et al., 2014)
- Σε δυσκολίες στην ανάγνωση και την συνομιλία (Meyr et al., 2016; Constantinescu et al., 2009)
- Στην κατανόηση και παραγωγή του λόγου (Iacono et al., 2016; Spreyer et al., 2018)
- Παιδική Απραξία: Διατήρηση των αποκτηθέντων ικανοτήτων τους για περισσότερους από 4 μήνες μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας (Hill et al., 2006)
- Λογισμικό αποδείχθηκε τόσο αποτελεσματικό όσο μια παραδοσιακή προσέγγιση στη θεραπεία παιδιών με φωνολογικά προβλήματα καθώς παρατηρήθηκε μια γενίκευση των ήχων στόχων (Pamanto et al., 2008).

- Πολλαπλές ευκαιρίες και ικανότητες για πολυαισθητική μάθηση στην είσοδο, λεξική αναπαράσταση συναισθημάτων π.χ. σημασιολογία, φωνολογία, γραμματική, και ορθογραφία (Chen et al., 2016)
- Αποτελεσματικές παρεμβάσεις μέσω υπολογιστή για παιδιά και ενήλικες με αρθρωτικές και φωνολογικές διαταραχές (Chen et al., 2016).
- Επιτυχής παρέμβαση στην ομιλία πρώιμου σταδίου σε κωφά ή βαρήκοα βρέφη και νήπια (Behl et al., 2017).

Διαταραχές Λόγου και Επικοινωνίας

Αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση:

- Χρήση των διαδικτυακών εργαλείων: Telelogos program (Glykas & Chytas, 2004), Cosmobot (Parmanto et al., 2008), Peabody Picture Vocabulary Test (Anderson, 2014), Tasc-r Test (Freckmann et al., 2017), Videogaming program, iPad app σε ενήλικες και παιδιά με αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές, και δυσκολίες στο λόγο και την επικοινωνία.

Κρανιοπροσωπικές Ανωμαλίες και Σχιστίες

Αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση:

- Υπερωισχιστία - Βελτίωση στην άρθρωση σε παιδιά ηλικίας 4 -12 ετών (Whitehead et al., 2012).
- Υπερωισχιστία - Εξάλειψη αντισταθμιστικών τεχνικών στις αρθρωτικές διαταραχές (Whitehead et al., 2012).
- Υπερωισχιστία - Βελτίωση στην έκφραση μιας ιδέας (Whitehead et al., 2012).

Διαταραχές Φωνής

Αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση:

- Βελτίωση δυσφωνίας σε ασθενείς με οζίδια, οίδημα στις φωνητικές πτυχές, μονόπλευρη παράλυση φωνητικής πτυχής και φωνητικής λειτουργίας (Mashima et al., 2003).
- Βελτίωση ως προς το μυϊκό τόνο, την αντήχηση, την γλωσσική και πλευρική πίεση και την οδοντοφυΐα (Whitehead et al., 2012).
- Βελτίωση ομιλίας σε ασθενείς με σπασμωδική δυσφωνία, τρόμο φωνής, ψυχογενή δυσφωνία και μυοσκελετική δυσφορία έντασης (Constantinescu et al., 2010).
- Οζίδια στις φωνητικές πτυχές, σημαντικές βελτιώσεις στο ρυθμό, τη μέση ταχύτητα ροής αέρα, τη συνολική βαθμολογία εύρεσης φωνητικών λαθών και σωστών αποκρίσεων (Fu et al., 2015).
- Για ασθενείς με λαρυγγική απόφραξη που προκαλείται από άσκηση, είναι σε θέση να ασχοληθούν με την τυπική ρουτίνα άσκησής τους (Doarn et al., 2019).

Νευροεκφυλιστικές Νόσοι με διαταραχές στην ομιλία

Αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση:

- Βελτίωση της έντασης της φωνής - ήπιο Αλτσχάιμερ (Vestal et al., 2006).
- Βελτίωση ομιλίας σε ασθενείς με Πάρκινσον (Quinn et al., 2019).
- Παρέμβαση βασισμένη σε εξατομικευμένο σχέδιο θεραπείας σε 2 άτομα. Το ένα με νόσο Αλτσχάιμερ και το άλλο με αγγειακή άνοια. Υπήρξε βελτίωση στη γνωστική λειτουργία με ιδιαίτερη ενίσχυση στην λειτουργία της μνήμης. Το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν το Constant Therapy- CT. Στα πλαίσια κλινικών υπηρεσιών που παρέχονται από την Κλινική Επικοινωνιών και Διαταραχών του Πανεπιστημίου της Κεντρικής Φλόριντας στο Brain Fitness Academy (Edgar & Bargmann, 2021).

Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος

Αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση:

- Βελτίωση στις εκκινήσεις και ανταποκρίσεις (Baharav & Reiser, 2010).
- Καλύτερη χρήση των λέξεων μετάβασης (Boisvert et al., 2012).

- Βελτίωση της κοινωνικής επικοινωνίας με τη χρήση της «Κλίμακας επίτευξη στόχων με δοκιμή ψυχομετρικής ισοδυναμίας (PET-GAS)» (Ruble et al., 2013).
- Μείωση της προβληματικής συμπεριφοράς (Suess et al., 2016).

Οι διαταραχές λόγου και ομιλίας στηρίζονται κυρίως στην επικοινωνία με τη βοήθεια και τη χρήση οπτικο-ακουστικών και αντιληπτικών πτυχών. Για το λόγο αυτό η τηλεπρακτική θα ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία στον τομέα της υγείας αναφορικά με την παροχή φροντίδας (Beijer, και συν., 2010; Pierrakeas, Georgopoulos, & Malandraki, 2005). Ακόμη, αρκετά προβλήματα υγειονομικής περίθαλψης, όπως η αποκατάσταση, είναι εφικτό να επιλυθούν μέσα από τα πρωτόκολλα τηλεπρακτικής (Amichai-Hamburger, Klomek, Friedman, Zuckerman & Shani-Sherman, 2014).

Οι διαδικτυακές συνεδρίες λογοθεραπείας βοηθούν να εξοικονομηθεί χρόνος καθώς ο ασθενής δε χάνει χρόνο στη μετακίνησή του και ο προγραμματισμός της συνεδρίας είναι πιο ευέλικτος. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό να τονιστεί ότι με τη διαδικτυακή λογοθεραπεία παρέχεται ιδιαίτερη άνεση στον ασθενή καθώς μπορεί από τον χώρο του να έρθει σε επικοινωνία με έναν ειδικό υγείας (Tenforde, et al., 2020). Επίσης, η θεραπεία μέσω ενός τεχνολογικού μέσου μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για τον ασθενή καθώς μπορεί να θεωρηθεί περισσότερο ελκυστικό εντάσσοντας έτσι πιο εύκολα τα άτομα που χρειάζεται να πραγματοποιήσουν συνεδρίες λογοθεραπείας (Tohidast, Mansuri, Bagheri & Azimi, 2020).

Λόγω της πανδημίας COVID-19 διακόπηκε η παροχή υπηρεσιών λογοθεραπείας σε πολλές κλινικές και έτσι πολλά άτομα με διαταραχές λόγου και ομιλίας ακύρωναν ή έχαναν τις συνεδρίες τους (Fernandes & de Goulart, 2020; Tohidast, Mansuri, Bagheri, & Azimi, 2020). Έτσι, η θεραπεία εξ αποστάσεως μπορεί να βοηθήσει τον ασθενή να πραγματοποιήσει τη θεραπεία του καθώς και να συμβάλλει στη μείωση της εξάπλωσης του ιού εγγυώμενη παράλληλα την υγεία των ατόμων με διαταραχές λόγου και ομιλίας (Cooley, Thompson, & Glover, 2019; Wales, Skinner, & Hayman, 2017; Pierrakeas, Georgopoulos, & Malandraki, 2005). Σύμφωνα με την Αμερικανική Ένωση Ομιλίας-Γλώσσας και Ακοής (ASHA), τόσο η αξιολόγηση όσο και η θεραπεία διαταραχών λόγου και ομιλίας μπορεί να πραγματοποιηθεί σε εξίσου ικανοποιητικό βαθμό διαδικτυακά και αυτό διότι αποτελεί έναν πολύ ευέλικτο τρόπο για τους ασθενείς ώστε να πραγματοποιούν τη θεραπεία που χρειάζονται (American Speech-Language-

Hearing Association, 2014). Ωστόσο, προβλήματα με την τεχνολογία, όπως όπως υστέρηση ήχου, κακή εικόνα και μη επαρκής σύνδεση στο διαδίκτυο αποτελούν μερικά από τα μειονεκτήματα της διαδικτυακής λογοθεραπείας (Cooley, Thompson, & Glover, 2019).

Επιλογή περιστατικού για εξ αποστάσεως συνεδρία

Οι κλινικές υπηρεσίες λογοθεραπείας στηρίζονται στις μοναδικές ανάγκες που έχει ο κάθε θεραπευόμενος και έτσι πιθανότατα η τηλεπρακτική μπορεί να μην είναι ωφέλιμη για όλους τους θεραπευομένους σε όλες τις περιπτώσεις. Ο κλινικός πρέπει να λάβει υπόψη τη νοοτροπία/κουλτούρα του πελάτη, σε τι επίπεδο βρίσκεται η εκπαίδευσή του, την ηλικία του καθώς και τα οφέλη ή τις προκλήσεις άλλων μοντέλων παροχής υπηρεσιών πριν ξεκινήσει την παροχή τηλεπρακτικής. Η τηλεπρακτική μπορεί να αποτελέσει τη μοναδική επιλογή εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας τη συνέχεια της παροχής υπηρεσιών κατά καιρούς. Ο κλινικός πρέπει να ελέγξει κάποιους παράγοντες έτσι ώστε να είναι σε θέση να κρίνει αν ο πελάτης μπορεί να έχει όφελος από την τηλεπρακτική όπως : (Cirrin F, 2010)

- Φυσικά και αισθητηριακά χαρακτηριστικά

-ακουστική ικανότητα

-οπτική ικανότητα (π.χ. ικανότητα παρακολούθησης υλικού σε οθόνη υπολογιστή).

-επιδεξιότητα των άκρων (π.χ. ικανότητα χειρισμού πληκτρολογίου εάν χρειαστεί)

-φυσική αντοχή (π.χ. ανοχή καθιστής στάσης)

- Γνωστικά, συμπεριφορικά χαρακτηριστικά ή / και κίνητρο

-επίπεδο γνωστικής λειτουργίας

-ικανότητα διατήρησης της προσοχής (π.χ. βίντεο σε οθόνη)

-ικανότητα να καθίσετε μπροστά από μια κάμερα και να ελαχιστοποιείτε τις

υπόλοιπες κινήσεις για να αποφύγετε τον κίνδυνο κακής ανάλυσης της εικόνας

-προθυμία του πελάτη και της οικογένειας / φροντιστή να λαμβάνει υπηρεσίες μέσω

Τηλεπρακτικής

- Χαρακτηριστικά επικοινωνίας

-ακουστική κατανόηση

-γνώση γραφής;

-κατανοητή/ καταληπτή ομιλία

-πολιτιστικές / γλωσσικές μεταβλητές

- Πόροι υποστήριξης του πελάτη

-διαθεσιμότητα τεχνολογικών μέσων

-πρόσβαση και διαθεσιμότητα πόρων (π.χ. υπολογιστής)

-κατάλληλο περιβάλλον για τηλεπρακτική (π.χ. ήσυχο δωμάτιο με ελάχιστες περισπασμούς)

-ικανότητα του πελάτη, του φροντιστή να ακολουθεί οδηγίες για τη λειτουργία και την αντιμετώπιση προβλημάτων τεχνολογίας και μετάδοσης τηλεπρακτικής.

Περιβαλλοντικές εκτιμήσεις

Ο χώρος που θα λαμβάνει μέρος η τηλεδιάσκεψη πρέπει να είναι φροντισμένος και διαμορφωμένος κατάλληλα έτσι ώστε να παρέχεται ασφάλεια, άνεση και να διαφυλάσσεται το απόρρητο των πελατών κατά τη διάρκεια που πραγματοποιούνται οι τηλεσυνεδρίες. Το δωμάτιο, ο φωτισμός και τα έπιπλα πρέπει να έχουν επιλεγεί προσεκτικά έτσι ώστε να προσφέρεται ποιοτική μετάδοση δεδομένων βίντεο και ήχου καθώς και να ελαχιστοποιείται ο θόρυβος. Επιπλέον, είναι προαπαιτούμενο ο προγραμματισμός και η προετοιμασία για τη βέλτιστη τοποθέτηση του πελάτη, τα υλικά δοκιμής και τα υλικά θεραπείας και για την τοποθέτηση της οθόνης βίντεο και της κάμερας (Jarvis- Selinger, Chan, Payne, Plohman & Ho, 2008)

Εργαλεία τηλεδιάσκεψης

Η επικοινωνία με βίντεο μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω της χρήσης βιντεοφώνων, λογισμικού τηλεδιάσκεψης και αποκλειστικού υλικού βιντεοδιάσκεψης και ασφαλών διαδικτυακών προγραμμάτων. Υπάρχουν κάποιοι παράγοντες μέσω των οποίων καθορίζονται οι επιλογές των εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν για την τηλεδιάσκεψη όπως:

- Δυνατότητες κάμερας (π.χ. pan-tilt-zoom [PTZ] και ανάλυση), δυνατότητες οθόνης προβολής (π.χ. μέγεθος, ανάλυση και διπλή οθόνη), ποιότητα μικροφώνου και ηχείων και δυνατότητα πολλαπλών τοποθεσιών.

- Περιφερειακές συσκευές, όπως συσκευές εγγραφής ή βοηθητικός εξοπλισμός εισόδου βίντεο για διασύνδεση υπολογιστή, κάμερες εγγράφων ή άλλες εξειδικευμένες κάμερες με υψηλή ανάλυση (π.χ. οπτικοσκοπικά οπτικά ινώδη).

- Πρόσθετοι τρόποι αλληλεπίδρασης σε πραγματικό χρόνο μέσω εφαρμογών περιλαμβάνουν (αλλά δεν περιορίζονται σε)

- κοινή χρήση οθόνης

- σχόλια

- πίνακες(whiteboards)

- διαδικτυακή παρουσίαση χωρίς περιορισμούς.

- text chat

- εγγραφή (με ή χωρίς δυνατότητα επεξεργασίας)

- οθόνη αφής

- δυνατότητες διαδραστικότητας (π.χ. κινούμενα σχέδια, widget, παιχνίδια, γραμματόσημα και πινέλο).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο - Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Στις μέρες μας τα τεχνολογικά μέσα έχουν βοηθήσει αρκετά στην πρόοδο της εκπαίδευσης. Σιγά σιγά φαίνεται να εμφανίζονται στοιχεία για την τεχνολογική παιδεία. Η ενεργός μάθηση προωθείται μέσω της εκπαίδευσης με ψηφιακά μέσα διότι η μαθησιακή εμπειρία εξαρτάται πιο πολύ τόσο από τη στάση γονέων και εκπαιδευτικών για την εκπαιδευτική τους χρήση όσο και από τις διδακτικές πρακτικές παρά από τις ίδιες τις ηλεκτρονικές εφαρμογές και συσκευές. Οι γονείς εν μέσω πανδημίας βιώνουν άμεσα τη νέα μορφή εκπαίδευσης καθώς πολλοί από αυτούς πρέπει να βρίσκονται δίπλα στα παιδιά τους όταν παρακολουθούν ηλεκτρονικά μαθήματα έτσι ώστε να τα βοηθήσουν όταν αντιμετωπίζουν κάποιες δυσκολίες.

Αρχικά, οι γονείς των παιδιών και ιδίως από αυτά μικρής ηλικίας χαίρονται με το γεγονός ότι τα παιδιά αποκτούν εξοικείωση με ψηφιακές συσκευές και αντιδρούν θετικά στη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων από τα παιδιά θεωρώντας ότι έτσι θα αποκτήσουν περεταίρω δεξιότητες (Dong, Cao, Li, 2020). Φυσικά, όταν στην εκπαίδευση υπάρχει μια ψηφιακή πλατφόρμα ειδικά διαμορφωμένη τα παιδιά μπορούν να αποκτήσουν εξελιγμένες γνώσεις πάνω στην τεχνολογία. Μια οργανωμένη διαδικτυακή εκπαίδευση μπορεί να βοηθήσει ένα παιδί στη γλωσσική του ανάπτυξη, στον αλφαριθμητισμό μέχρι και στην απόκτηση ειδικών γνώσεων. Βέβαια αυτό θα μπορούσε να γίνει λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες που έχουν τα παιδιά καθώς και οι οικογενειακές συνθήκες που επικρατούν διότι η οικογένεια μπορεί να βοηθήσει στην επιτυχία της τηλεεκπαίδευσης.

Γενικότερα οι γονείς παιδιών που ήταν από πριν εξοικειωμένα με ηλεκτρονικές συσκευές, είναι θετικοί στη χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών που αποσκοπούν στη μάθηση (Campos, Vieira, 2021). Η εισαγωγή στις καινοτόμες τεχνολογίες στον εκπαιδευτικό τομέα θα πρέπει να είναι σταδιακή και οι προσδοκίες να μην είναι ιδιαίτερα υψηλές ώστε να επιτυγχάνονται ρεαλιστικά αποτελέσματα. Οι γονείς κατανοούν ότι η εκπαίδευση μέσω ηλεκτρονικών μέσων αποτελούν ισχυρό κίνητρο μάθησης για τα παιδιά. Ωστόσο, οι γονείς εκθέτουν και φόβους για την τηλεεκπαίδευση όπως είναι η καθυστέρηση στην κοινωνική ανάπτυξη που μπορεί να προκληθεί από την προσκόλληση στις οθόνες, η καταπόνηση της σωματικής υγείας λόγω της καθιστικής

ζωής που συντροφεύει την ενασχόληση με το διαδίκτυο και κυρίως η βλάβη στην όραση που ακολουθεί την πολύωρη έκθεση στις οθόνες (Lau, Lee, 2020).

Το γεγονός ότι τα σχολεία κάποια περίοδο έκλεισαν είχε ως επίπτωση τα παιδιά να επικοινωνούν περιορισμένα με το κοινωνικό τους περιβάλλον επηρεάζοντας έτσι περισσότερο την ψυχροσύνθεση των παιδιών εκδηλώνοντας παράλληλα συμπτώματα ψυχολογικών επιπτώσεων (Campos, Vieira, 2021). Αυτό έχει συνέπειες στις διαπροσωπικές σχέσεις των παιδιών με τους ενήλικες καθώς τα παιδιά αναπτύσσονται συναισθηματικά, όταν είναι ικανά να φτιάξουν ασφαλείς σχέσεις με τους συνομηλίκους τους και με τους ενήλικες, να λαμβάνουν γνώσεις στο οικογενειακό και κοινωνικό πλαίσιο και φυσικά να εκφράζουν τα συναισθήματά τους με τρόπους που είναι κοινωνικά αποδεκτοί. Τα συναισθηματικά προβλήματα είναι πιθανό να ακολουθήσουν τα παιδιά και στην εφηβεία οδηγώντας τα ίσως σε παραβατικές συμπεριφορές. Για να επιτύχουν τα παιδιά σε διάφορα περιβάλλοντα σημαντικό ρόλο κατέχουν τόσο οι κοινωνικές τους όσο και οι συναισθηματικές τους ικανότητες.

Με την εξ' αποστάσεως διδασκαλία ασκήθηκε πίεση στα παιδιά μη μπορώντας να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους. Τα παιδιά απομονώθηκαν κοινωνικά προκαλώντας τους αναστάτωση. Η απουσία του σχολείου και των εξωσχολικών δραστηριοτήτων οδήγησε πολλά παιδιά στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, βιντεοπαιχνιδιών, δημιουργώντας έτσι έναν πιθανό μελλοντικό εθισμό, καθώς σε αυτό τον τομέα προστίθενται και οι ώρες της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Αυτό συνεπάγεται ότι τα παιδιά δεν έρχονται σε φυσική επαφή με παιδιά της ηλικίας τους. Συνεπώς, είναι φυσικό οι γονείς των παιδιών να νιώθουν ανασφάλεια και φόβο για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση των παιδιών τους. Επιπλέον, δεν είναι λίγες οι φορές που οι γονείς εκνευρίζονται λόγω της παρατήρησης νέων συμπεριφορών στα παιδιά τους.

Το φάσμα των ψυχολογικών επιπτώσεων από την τηλεεκπαίδευση και την καραντίνα είναι τεράστιο με πολλά συμπτώματα μετατραυματικού στρες, τα οποία αποδεικνύονται συνήθως μακροχρόνια. Η καραντίνα έχει απομονώσει τα άτομα και τα αποτελέσματά της διακρίνονται ακόμη και αρκετό καιρό μετά. Ωστόσο, αν ληφθούν κάποια μέτρα αυτό μπορεί να περιοριστεί. Τα άτομα όταν βιώνουν εγκλεισμό φοβούνται είτε για τη δική τους μόλυνση είτε των άλλων. Συνήθως, καταστροφολογούν και γι' αυτό πρέπει να ενημερώνονται κατάλληλα από σαφείς πηγές για το λόγο και τη διάρκεια του εγκλεισμού (Kim, 2020).

Ο ρόλος των γονέων στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

Από έρευνες, διαπιστώθηκε ότι προκειμένου η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση να είναι αποτελεσματική πρέπει οι γονείς να έχουν επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς καθώς και δικό τους τεχνολογικό εξοπλισμό προκειμένου να βοηθούν τα παιδιά σε τυχόν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος ή της θεραπευτικής συνεδρίας. Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι δεν έχουν όλοι οι γονείς τις απαραίτητες τεχνολογικές γνώσεις για να βοηθήσουν τα παιδιά τους (Τζήλου & Παπαδημητρίου, 2021). Από άλλη έρευνα, βρέθηκε ότι λόγω της τηλεκπαίδευσης δημιουργήθηκε στους γονείς ένα αίσθημα υψηλής ευθύνης το οποίο βοήθησε αρκετά τα παιδιά στην εκπαιδευτική διαδικασία (Misirli & Ergulec 2021).

Αξίζει να σημειωθεί ότι μέσα από τη συνεχή εξέλιξη στο χώρο της τεχνολογίας μπορεί να οργανωθεί η διδασκαλία σε ψηφιακές κοινότητες μάθησης με κανόνες και στόχους έτσι ώστε να είναι εφικτή τόσο η εκπαιδευτική όσο και η παιδαγωγική διαδικασία, δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο το νέο σχολείο (Γαρίου, 2015; Κόμης, 2004). Επιπλέον, στην καθημερινή ζωή όλων των οικογενειών χρησιμοποιούνται συχνά τόσο από τους γονείς όσο και από τα παιδιά τεχνολογικά μέσα όπως υπολογιστές, τάμπλετς, κινητά κ.ά. Γι' αυτό, επισημαίνεται ότι ο ρόλος που έχουν οι γονείς είναι καθοριστικός και υψίστης σημασίας με βάση διάφορα ευρήματα ερευνών (Chiong & Shuler, 2010). Ωστόσο, για το ρόλο τους οι γονείς πρέπει να ενημερώνονται λεπτομερώς και εγκαίρως από τους εκπαιδευτικούς του εκάστοτε σχολείου. Οι γονείς οφείλουν να γνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους σε διαδικασίες μάθησης από το σπίτι και να τα βοηθούν στη λήψη αποφάσεων (Τζήλου & Παπαδημητρίου, 2021).

Επιπλέον, από την έρευνα των Egilsson, Einarsdóttir, Dockett (2021) προκύπτει ότι η πρέπει να υπάρχει συνεργασία ανάμεσα σε γονείς και εκπαιδευτικούς εφόσον πραγματοποιείται τηλεκπαίδευση. Ωστόσο, οι γονείς θεώρησαν ότι είναι δύσκολο να επιτευχθεί είτε γιατί οι ίδιοι δεν έχουν χρόνο λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων να συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς είτε γιατί οι εκπαιδευτικοί δεν δίνουν ουσιαστικό χώρο για συνεργασία. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η πλειοψηφία των γονέων έδειξαν ενδιαφέρον για την τηλεκπαίδευση των παιδιών τους και η δική τους συμμετοχή για να βοηθήσουν τα παιδιά τους ήταν μεγάλη. Παρ' όλα αυτά υπήρξαν

κάποιοι γονείς οι οποίοι δεν ήθελαν την τηλεκπαίδευση διότι θεώρησαν πως δεν είναι κατάλληλη για εκπαίδευση και φοβήθηκαν τυχόν διαρροή των προσωπικών τους δεδομένων (Μπούρα, 2020).

Αρχικά, για όλα τα παιδιά που πρόκειται να παρακολουθήσουν κάποιο μάθημα εξ αποστάσεως και ιδίως για παιδιά τα οποία δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν πρέπει να υπάρχουν κάποιες ειδικές συνθήκες στο χώρο οι οποίες θα είναι κατάλληλες για να πραγματοποιηθεί το μάθημα ή η συνεδρία. Ιδανικά, το παιδί θα πρέπει να βρίσκεται στο γραφείο του χωρίς να έχει γύρω του διάφορα ερεθίσματα ή όλα του τα παιχνίδια τα οποία ενδεχομένως θα του αποσπάσουν την προσοχή. Επιπροσθέτως, θα ήταν πολύ βοηθητικό οι γονείς και η οικογένεια γενικότερα να μην κάνει θόρυβο κατά τη διάρκεια του μαθήματος ή ακόμη να παρέχει στο παιδί ακουστικά για να τα φοράει. Προτείνεται, ακόμη η συμβουλευτική γονέων για να μπορούν να βοηθήσουν και να οριοθετήσουν με τον πιο σωστό τρόπο το παιδί και να βοηθήσουν στη διαδικασία της τηλεκπαίδευσης.

Επισημαίνεται, λοιπόν, πως οι γονείς παιδιών που πραγματοποιούν μαθήματα εξ αποστάσεως αποκτούν τη θέση βοηθού εκπαιδευτικού ή θεραπευτή αντίστοιχα. Αναμφίβολα, η τηλεκπαίδευση προκάλεσε αποδιοργάνωση όχι μόνο στους άμεσα εμπλεκόμενους δηλαδή μαθητές και εκπαιδευτικούς αλλά και στους γονείς των παιδιών που εμπλέκονται με αυτή. Οι γονείς κλήθηκαν να βοηθήσουν τα παιδιά ιδίως μικρότερων ηλικιών είτε σε τεχνικά είτε σε άλλα θέματα που έπρεπε να αντιμετωπίσουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο – ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ

Σκοπός

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του τρόπου που μπορούν να βοηθήσουν οι γονείς τα παιδιά τους που συμμετέχουν σε κάποιου είδους τηλεκπαίδευση ή τηλεπρακτική.

Η πτυχιακή αυτή εργασία θέτει ως ύψιστη προσδοκία να θέσει το λιθαράκι της στην ερευνητική αναγκαιότητα που προκύπτει για την περαιτέρω έρευνα ως προς τις απόψεις των γονέων στο να συμμετέχουν τα παιδιά τους σε συνεδρίες τηλεπρακτικής.

Δείγμα

Για να μπορούν τα αποτελέσματα μιας έρευνας που διεξάγεται σε ένα δείγμα να γενικευθούν στον πληθυσμό στον οποίο αντιστοιχεί το δείγμα αυτό, θα πρέπει το δείγμα να είναι αντιπροσωπευτικό. Αντιπροσωπευτικό είναι το δείγμα το οποίο αποτελεί μικρογραφία του υπό μελέτη πληθυσμού (Γεωργοπούλου, 2013). Το σύνολο των συμμετεχόντων που καταφέραμε να συλλέξουμε είναι 38 άτομα και είναι ένα βολικό δείγμα που δέχθηκε να συμμετέχει. Για την συλλογή αυτού του δείγματος απευθυνθήκαμε σε γονείς παιδιών που συμμετέχουν σε τηλεκπαίδευση/πρακτική σε δύο διαφορετικές πόλεις, Καρδίτσα και Κοζάνη.

Περιορισμοί

Για να υλοποιηθεί η παρούσα πτυχιακή εργασία, πραγματοποιήθηκε μελέτη με χορήγηση ερωτηματολογίου απευθυνόμενο σε γονείς οι οποίοι έχουν παιδί που λαμβάνει υπηρεσίες λογοθεραπείας ή κάνει κάποιο μάθημα εξ αποστάσεως μέσω τηλεκπαίδευσης ή τηλεπρακτικής. Μέσω της χορήγησης του ερωτηματολογίου έγινε η συλλογή δεδομένων.

Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο ήταν δομημένο σε Ενότητες και η δημιουργία του βασίστηκε σε ερωτηματολόγιο πρότερης έρευνας (Lam, Lee, & Tong, 2021).

Ερωτήματα που θεωρούμε σημαντικά στο ερωτηματολόγιο προς το γονέα είναι:

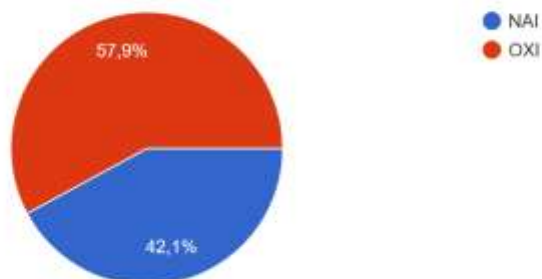
1. Μορφωτικό επίπεδο γονέων
2. Φύλο, ηλικία και σχολικό επίπεδο παιδιού
3. Τύπος επικοινωνιακού ελλείμματος παιδιού
4. Γνώσεις γονέα Η/Υ και ώρες ενασχόλησης
5. Θετική επίδραση της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης στο παιδί
6. Εμπόδια στην τηλεπρακτική/τηλεκπαίδευση
7. Επιθυμία συνέχισης της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης μετά το τέλος της πανδημίας.

Στατιστική Ανάλυση

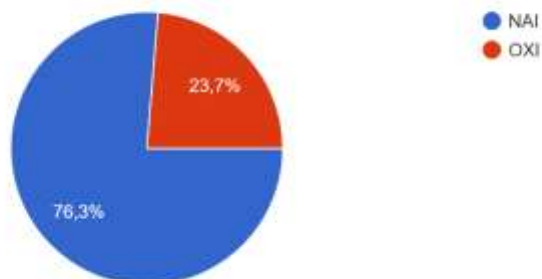
Χρησιμοποιήθηκε το Excel για απλή στατιστική περιγραφική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συμμετέχει κάποιο από τα παιδιά σας σε συνεδρίες τηλεπρακτικής Λογοθεραπεία ;
38 απαντήσεις

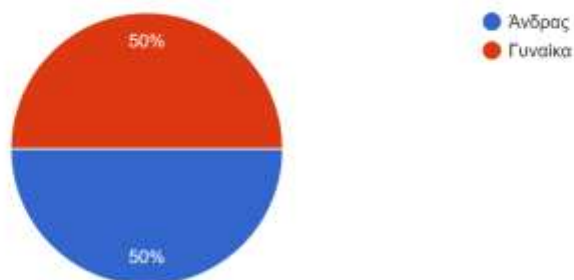
Συμμετέχει κάποιο από τα παιδιά σας σε συνεδρίες τηλεεκπαίδευσης ;
38 απαντήσεις

Προφίλ συμμετεχόντων

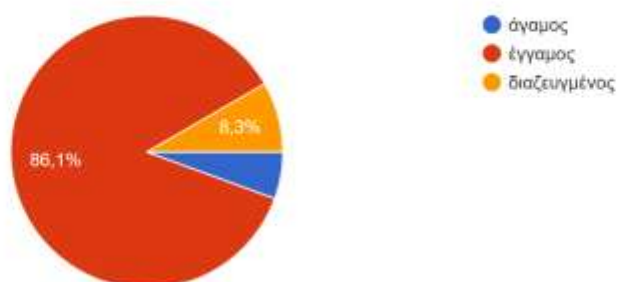
Στην έρευνά μας, έλαβαν μέρος 38 άτομα. Το ποσοστό ανδρών-γυναϊκών είναι 50% για τους άνδρες και 50% για τις γυναίκες.

Φύλο γονέα
40 απαντήσεις

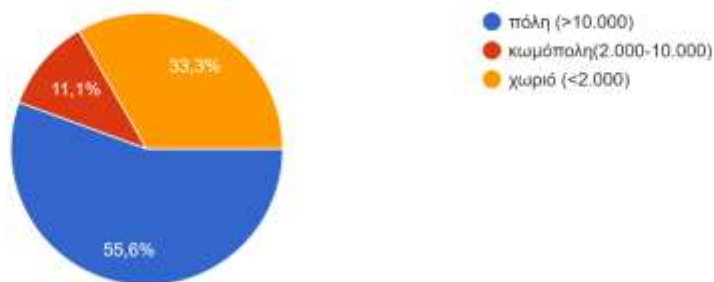
Στην επόμενη ερώτηση διερευνήθηκε η οικογενειακή κατάσταση του γονέα που συμμετείχε στην έρευνα. Από τους 36 συμμετέχοντες το 86,1% είναι έγγαμοι ενώ το 8,3% είναι άγαμοι.

Οικογενειακή Κατάσταση
36 απαντήσεις

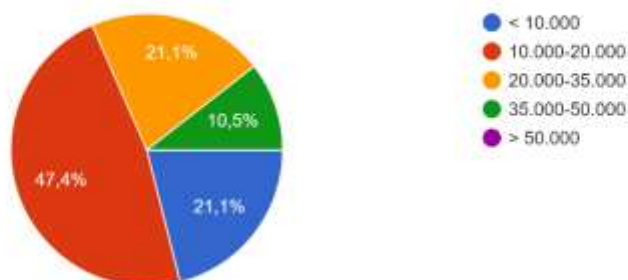
Στην ερώτηση σχετικά με την κατοικία του συμμετέχοντα γονέα το 55,6% ζει σε πόλη, το 33,3% ζει σε χωριό και το 11,1% ζει σε κωμόπολη.

Κατοικία
36 απαντήσεις

Στην ερώτηση σχετικά με το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα στους 38 συμμετέχοντες το 47,4% κυμαίνεται στα 10.000-20.000, το 21,1% στα 20.000-35.000, το 21,1% στα λιγότερο από 10.000 και το 10,5% στα 35.000-50.000.

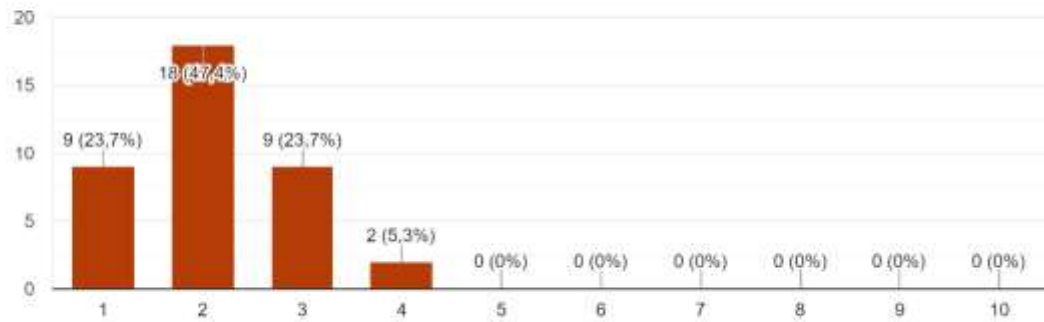
Ετήσιο οικογενειακό εισόδημα
38 απαντήσεις

Στο ερώτημα σχετικά με τον αριθμό παιδιών στην οικογένεια στους 38 συμμετέχοντες βρέθηκε το 47,4% να έχει δύο παιδιά, το 23,7% να έχει ένα παιδί, το 23,7% να έχει τρία παιδιά και το 5,3% να έχει τέσσερα παιδιά.

Αριθμός παιδιών στην οικογένεια

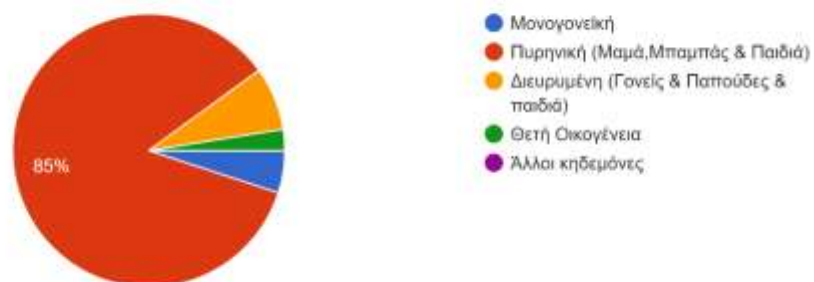
38 απαντήσεις

Στο ερώτημα του τύπου οικογένειας βρέθηκε στους 40 συμμετέχοντες 85% πυρηνική οικογένεια.

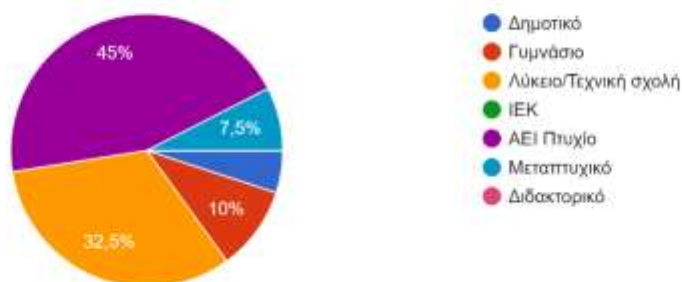
Τύπος οικογένειας

40 απαντήσεις

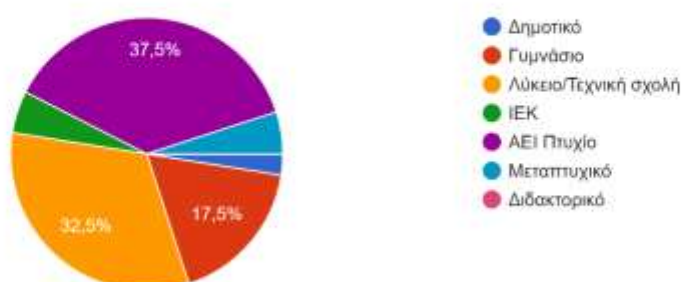
Αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο της μητέρας στους 40 συμμετέχοντες βρέθηκε το 45% κατείχε πτυχίο ΑΕΙ, το 32,5% είχε απολυτήριο Λυκείου ή κάποιας Τεχνικής Σχολής, το 10% ήταν σε επίπεδο Γυμνασίου και το 7,5% σε επίπεδο Μεταπτυχιακού διπλώματος.

Μορφωτικό επίπεδο μητέρας
40 απαντήσεις

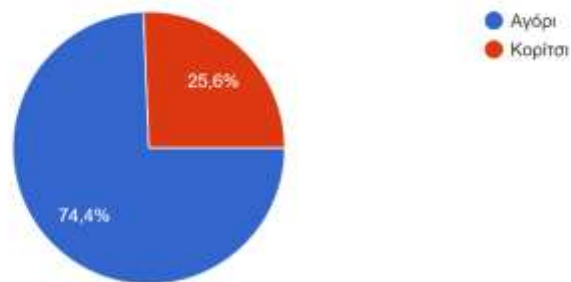
Σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα ανάμεσα στους 40 συμμετέχοντες βρέθηκε το 37,5% με πτυχίο ΑΕΙ, το 32,5% με απολυτήριο Λυκείου ή Τεχνικής σχολής και το 17,5% σε επίπεδο Γυμνασίου.

Μορφωτικό επίπεδο πατέρα
40 απαντήσεις

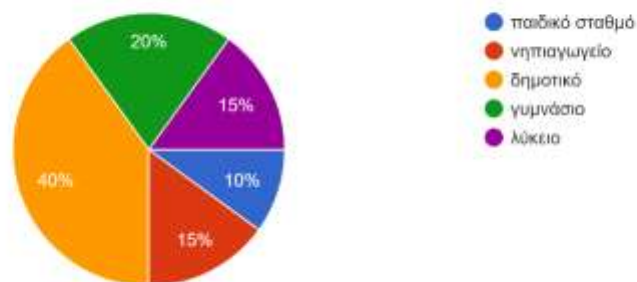
Στο φύλο παιδιού στις 39 απαντήσεις το 74,4% αφορούσε αγόρια ενώ το 25,6% αφορούσε κορίτσια.

Φύλο Παιδιού
39 απαντήσεις

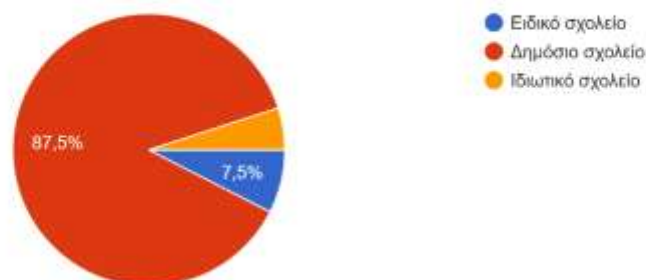
Στα παιδιά των 40 συμμετεχόντων το 40% φοιτούσε στο δημοτικό σχολείο, το 20% σε γυμνάσιο, το 15% σε νηπιαγωγείο, το 15% σε λύκειο και το 10% σε παιδικό σταθμό.

Φοίτηση σε...
40 απαντήσεις

Στα παιδιά των 40 συμμετεχόντων το 87,5% φοιτούσε σε δημόσιο σχολείο ενώ το 7,5% σε ειδικό σχολείο.

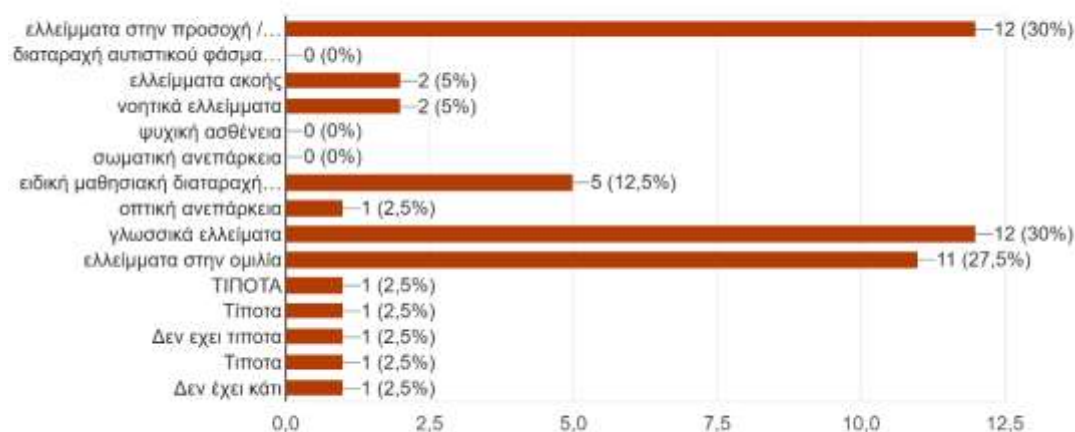
Τύπος σχολείου
40 απαντήσεις

Αναφορικά με τον τύπο επικοινωνιακού ελλείμματος το 30% αφορούσε παιδιά με ελλείμματα στην προσοχή, το 5% σε ελλείμματα ακοής, το 5% σε νοητικά ελλείμματα, το 12,5% σε ειδική μαθησιακή διαταραχή, το 30% σε γλωσσικά ελλείμματα και το 27,5% σε ελλείμματα στην ομιλία.

Τύπος επικοινωνιακού ελλείμματος

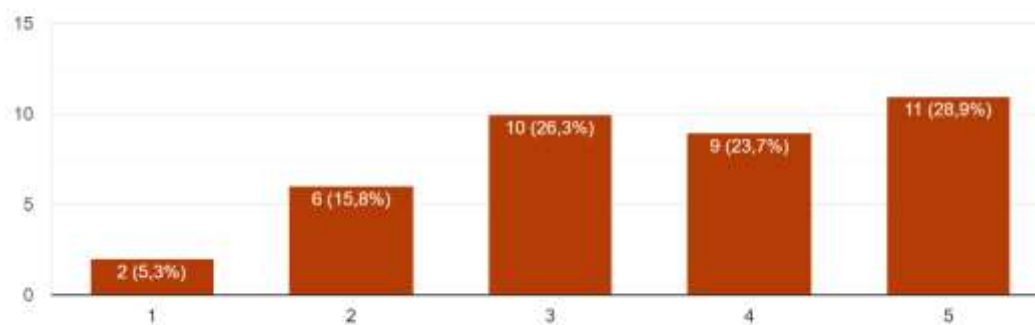
40 απαντήσεις

Στις γνώσεις χρήσης Η/Υ στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 5,3% απάντησε 1, το 15,8% απάντησε 2, το 26,3% απάντησε 3, το 23,7% απάντησε 4 και το 28,9% απάντησε 5.

Γνώσεις χρήσης Η/Υ:

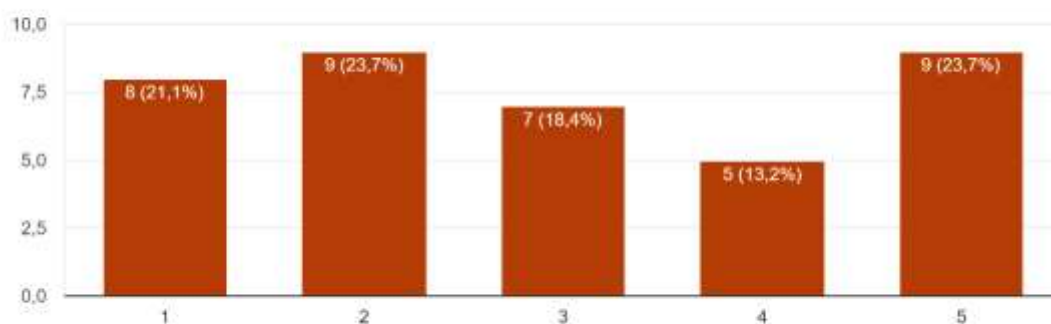
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις MS-Word στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 21,1% απάντησε 1, το 23,7% απάντησε 2, το 18,4% απάντησε 3, το 13,2% απάντησε 4 και το 23,7% απάντησε 5.

Γνώσεις MS-Word:

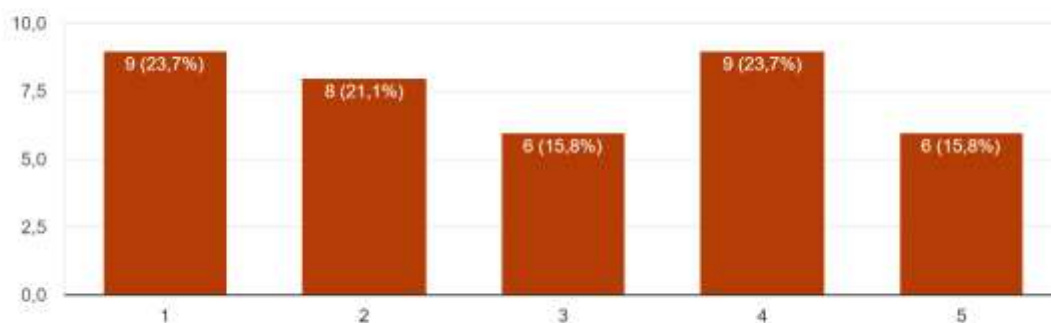
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις MS-PowerPoint στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 23,7% απάντησε 1, το 21,1% απάντησε 2, το 15,8% απάντησε 3, το 23,7% απάντησε 4 και το 15,8% απάντησε 5.

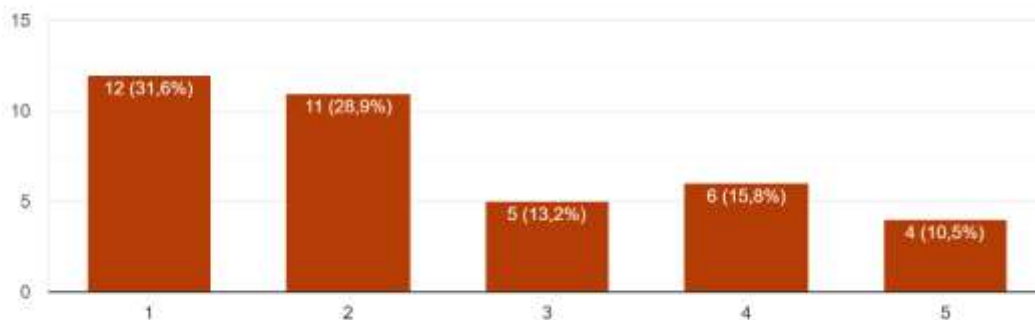
Γνώσεις MS-PowerPoint:

38 απαντήσεις

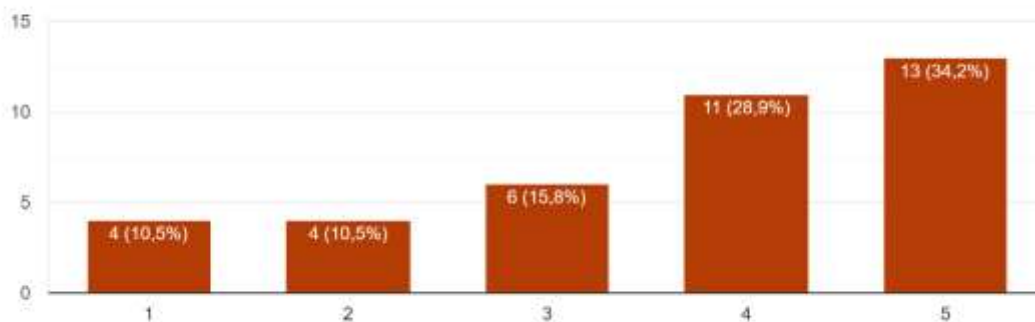
Στις γνώσεις MS-Excel στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 31,6% απάντησε 1, το 29,9% απάντησε 2, το 13,2% απάντησε 3, το 15,8% απάντησε 4 και το 10,5% απάντησε 5.

Γνώσεις MS-Excel:
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις email στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 10,5% απάντησε 1, το 10,5% απάντησε 2, το 15,8% απάντησε 3, το 28,9% απάντησε 4 και το 34,2% απάντησε 5.

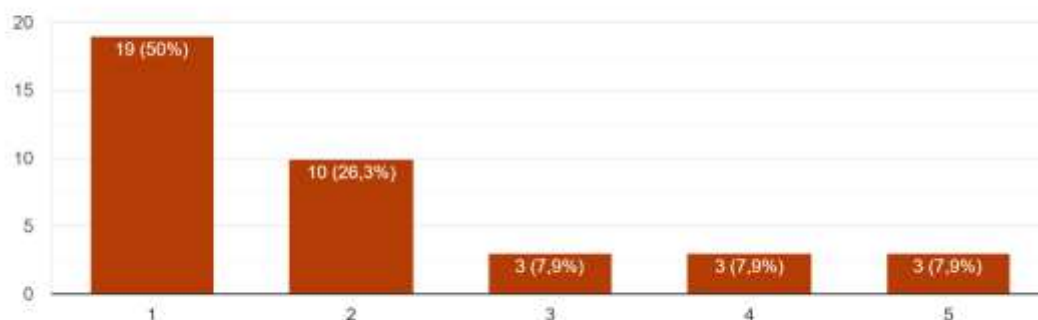
Γνώσεις: email
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις δημιουργίας ιστοσελίδων στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 50% απάντησε 1, το 26,3% απάντησε 2, το 7,9% απάντησε 3, το 7,9% απάντησε 4 και το 7,9% απάντησε 5.

Γνώσεις: δημιουργία ιστοσελίδων

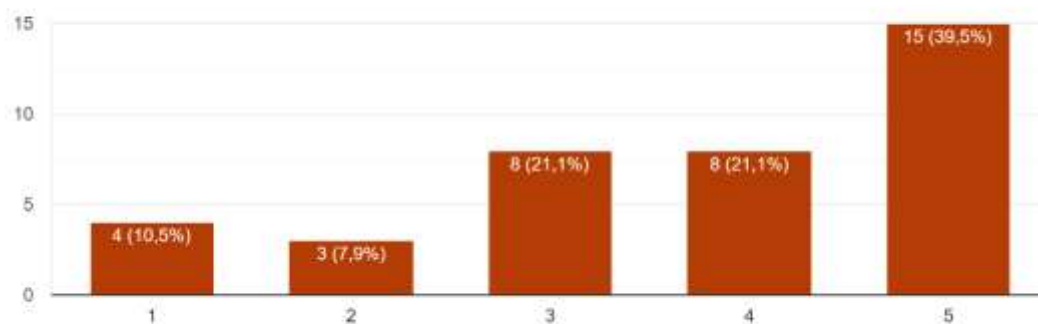
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις facebook στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 10,5% απάντησε 1, το 7,9% απάντησε 2, το 21,1% απάντησε 3, το 21,1% απάντησε 4 και το 39,5% απάντησε 5.

Γνώσεις: facebook

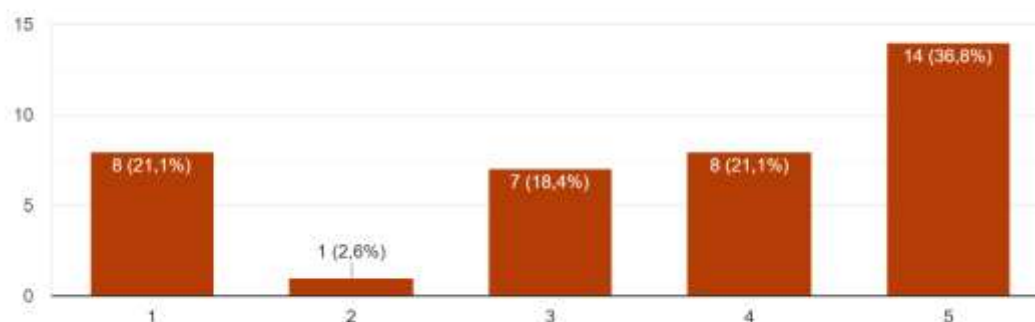
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις instagram στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 21,1% απάντησε 1, το 2,6% απάντησε 2, το 18,4% απάντησε 3, το 21,1% απάντησε 4 και το 36,8% απάντησε 5.

Γνώσεις: Instagram

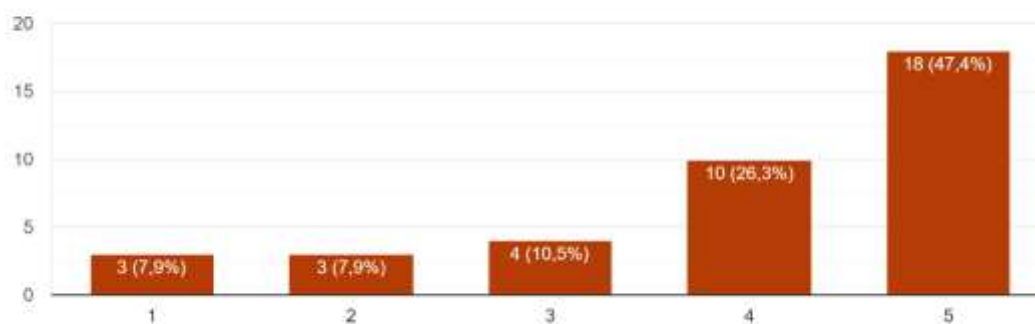
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις Messenger στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 7,9% απάντησε 1, το 7,9% απάντησε 2, το 10,5% απάντησε 3, το 26,3% απάντησε 4 και το 47,4% απάντησε 5.

Γνώσεις: Messenger (fb)

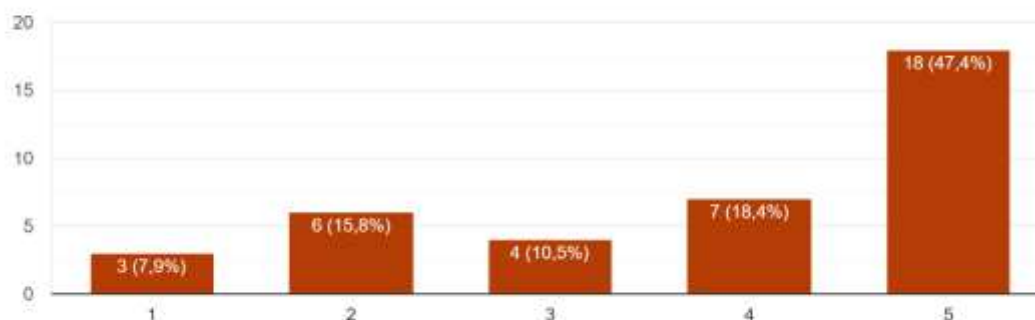
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις νίβερ στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 7,9% απάντησε 1, το 15,8% απάντησε 2, το 10,5% απάντησε 3, το 18,4% απάντησε 4 και το 47,4% απάντησε 5.

Γνώσεις: Viber

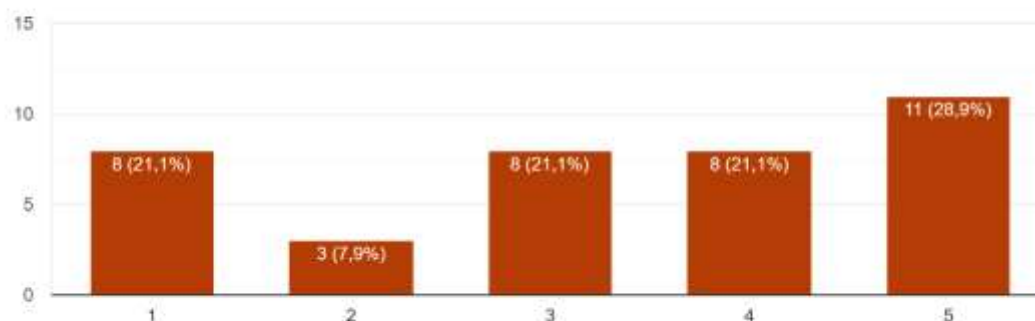
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις skype στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 21,1% απάντησε 1, το 7,9% απάντησε 2, το 21,1% απάντησε 3, το 21,1% απάντησε 4 και το 28,9% απάντησε 5.

Γνώσεις: Skype

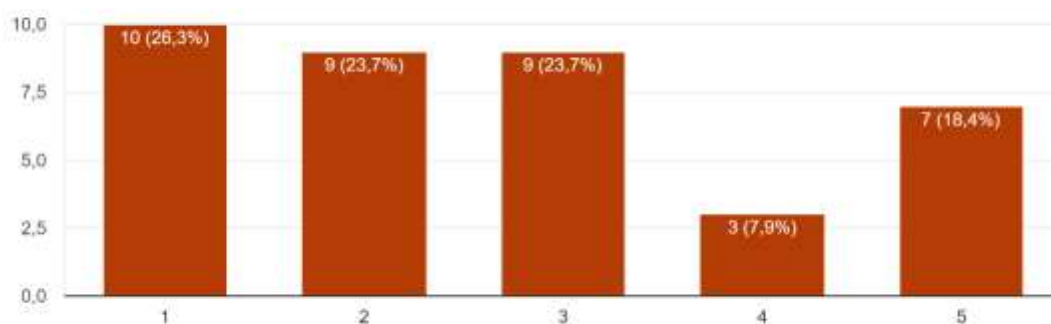
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις Zoom στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 26,3% απάντησε 1, το 23,7% απάντησε 2, το 23,7% απάντησε 3, το 7,9% απάντησε 4 και το 18,4% απάντησε 5.

Γνώσεις: Zoom

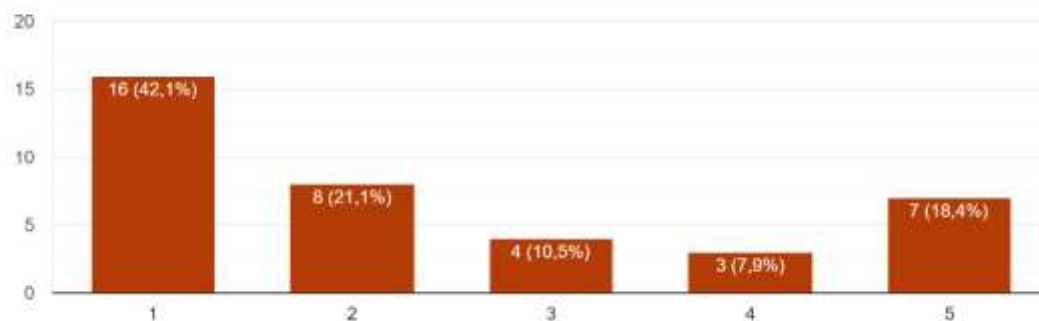
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις MS-Teams στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 42,1% απάντησε 1, το 21,1% απάντησε 2, το 10,5% απάντησε 3, το 7,9% απάντησε 4 και το 18,4% απάντησε 5.

Γνώσεις: MS-Teams

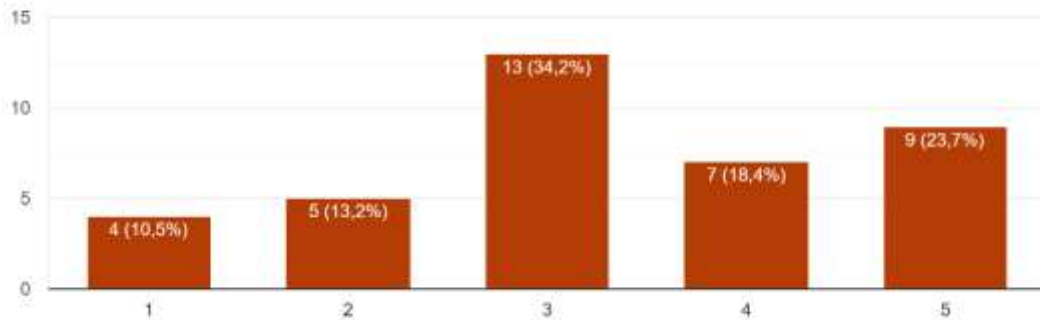
38 απαντήσεις

Στις γνώσεις Webex στους 38 συμμετέχοντες από το 1 έως το 5 με κλίμακα μέτρησης καθόλου (1) έως πολύ (5) το 10,5% απάντησε 1, το 13,2% απάντησε 2, το 34,2% απάντησε 3, το 18,4% απάντησε 4 και το 23,7% απάντησε 5.

Γνώσεις: Webex

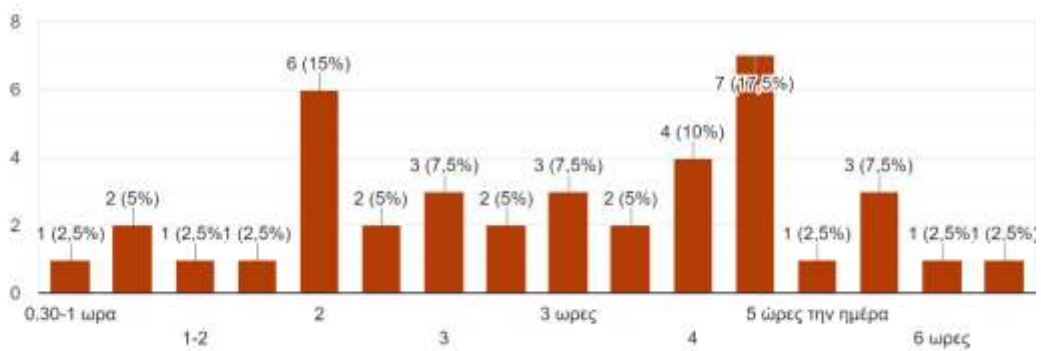
38 απαντήσεις

Στις ώρες που χρησιμοποιείται ο Η/Υ/tablet/smartphone στο σπίτι ανά ημέρα στους 38 συμμετέχοντες το 2,5% απάντησε μισή έως 1 ώρα, το 2,5% 1-2 ώρες, το 7,5% 3 ώρες, το 10% 4 ώρες ανά ημέρα, το 17,5% 5 ώρες/ημέρα και το 2,5% 6 ώρες.

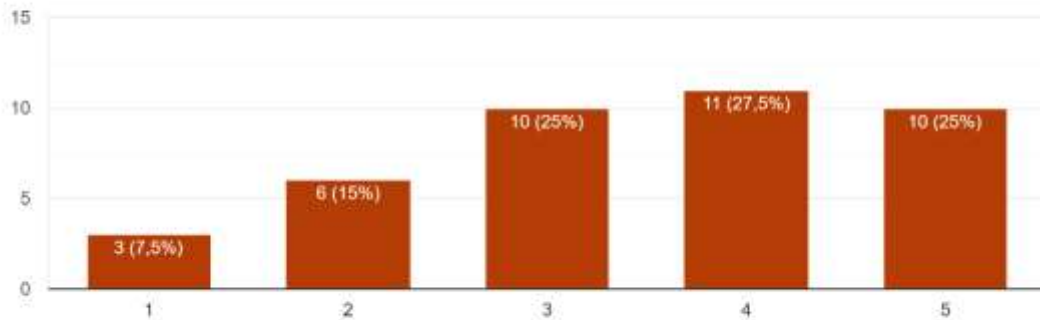
Πόσες ώρες κατά μέσο όρο χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας την ημέρα;

40 απαντήσεις

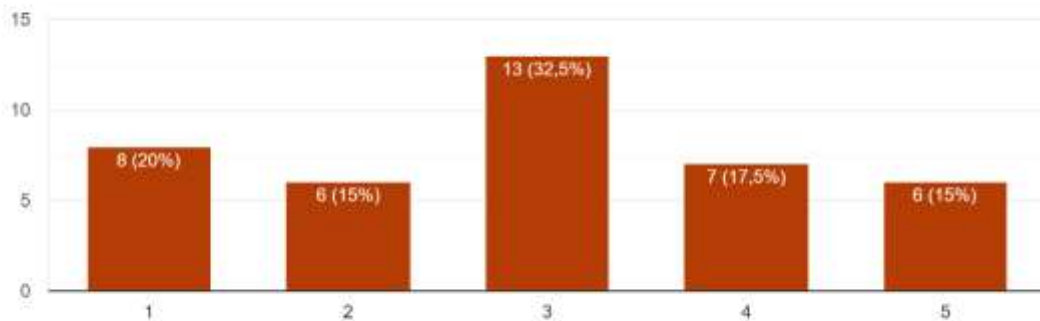
Στο ερώτημα πόσο συχνά γίνεται στο σπίτι χρήση Η/Υ/tablet/smartphone για ενημέρωση στους 38 συμμετέχοντες το 7,5% απάντησε 1 σε κλίμακα 1 έως 5 σε αντιστοιχία καθόλου έως πολύ, το 15% απάντησε 2, το 25% απάντησε 3, το 27,5% απάντησε 4 και το 25% απάντησε 5.

Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας για ενημέρωση
40 απαντήσεις

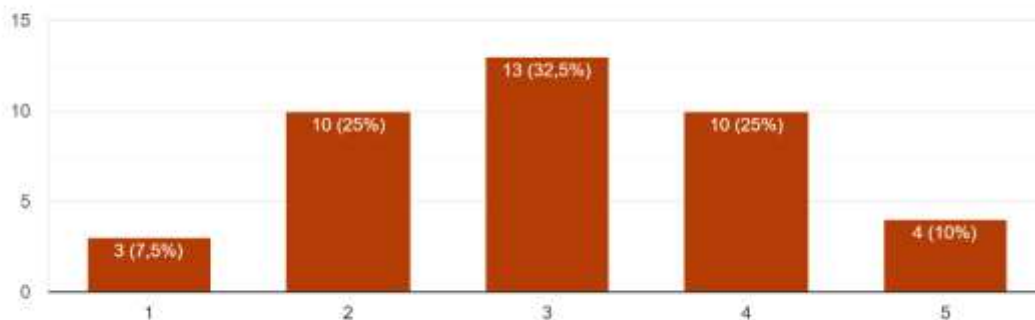
Στο ερώτημα πόσο συχνά γίνεται στο σπίτι χρήση Η/Υ/tablet/smartphone για εργασία από το σπίτι στους 38 συμμετέχοντες το 20% απάντησε 1 σε κλίμακα 1 έως 5 σε αντιστοιχία καθόλου έως πολύ, το 15% απάντησε 2, το 32,5% απάντησε 3, το 17,5% απάντησε 4 και το 15% απάντησε 5.

Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας για εργασία από το σπίτι
40 απαντήσεις

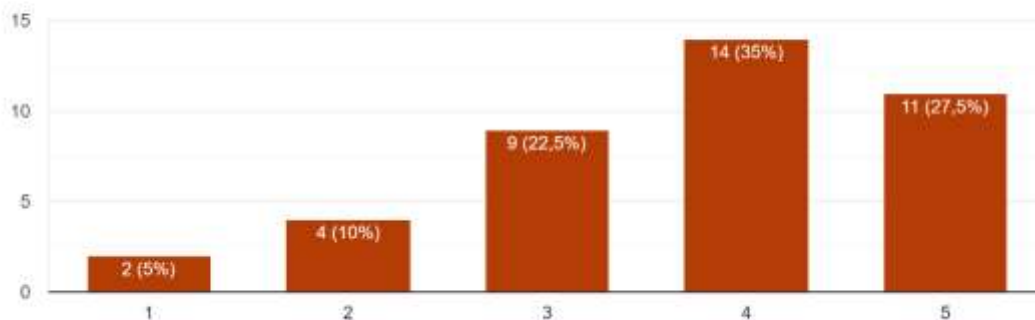
Στο ερώτημα πόσο συχνά γίνεται στο σπίτι χρήση Η/Υ/tablet/smartphone για εκπαίδευση στους 38 συμμετέχοντες το 7,5% απάντησε 1 σε κλίμακα 1 έως 5 σε αντιστοιχία καθόλου έως πολύ, το 25% απάντησε 2, το 32,5% απάντησε 3, το 25% απάντησε 4 και το 10% απάντησε 5.

Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας για εκπαίδευση
40 απαντήσεις

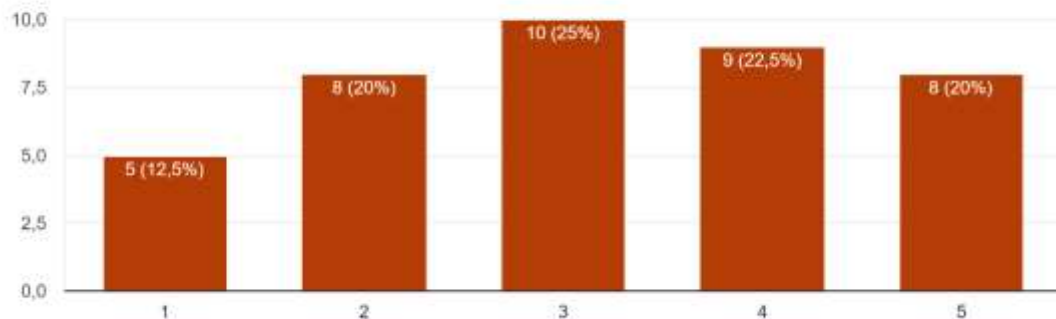
Στο ερώτημα πόσο συχνά γίνεται στο σπίτι χρήση Η/Υ/tablet/smartphone για αναζήτηση πληροφορίας στο διαδίκτυο στους 38 συμμετέχοντες το 5% απάντησε 1 σε κλίμακα 1 έως 5 σε αντιστοιχία καθόλου έως πολύ, το 10% απάντησε 2, το 22,5% απάντησε 3, το 35% απάντησε 4 και το 27,5% απάντησε 5.

Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας για Αναζήτηση πληροφορίας στο διαδίκτυο
40 απαντήσεις

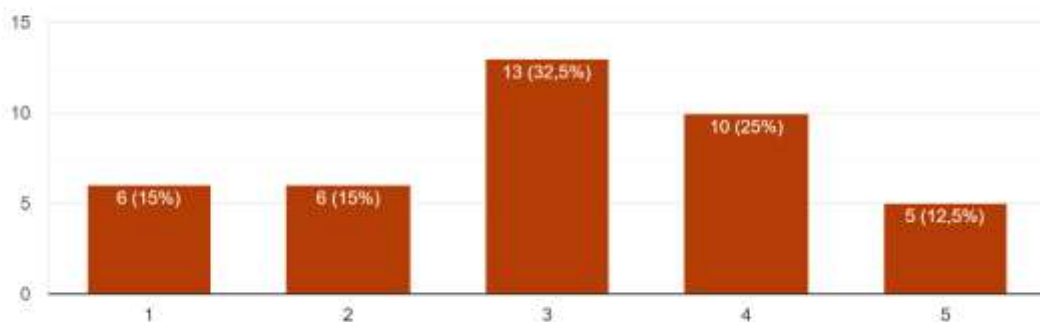
Στο ερώτημα πόσο συχνά γίνεται στο σπίτι χρήση Η/Υ/tablet/smartphone για ηλεκτρονικές αγορές στους 38 συμμετέχοντες το 12,5% απάντησε 1 σε κλίμακα 1 έως 5 σε αντιστοιχία καθόλου έως πολύ, το 20% απάντησε 2, το 25% απάντησε 3, το 22,5% απάντησε 4 και το 20% απάντησε 5.

Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας για Ηλεκτρονικές αγορές
40 απαντήσεις

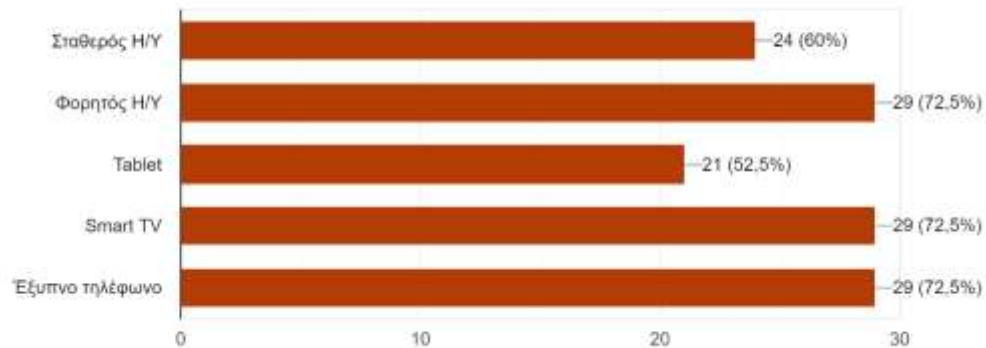
Στο ερώτημα πόσο συχνά γίνεται στο σπίτι χρήση Η/Υ/tablet/smartphone για διασκέδαση στους 38 συμμετέχοντες το 15% απάντησε 1 σε κλίμακα 1 έως 5 σε αντιστοιχία καθόλου έως πολύ, το 15% απάντησε 2, το 32,5% απάντησε 3, το 25% απάντησε 4 και το 12,5% απάντησε 5.

Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας για Διασκέδαση
40 απαντήσεις

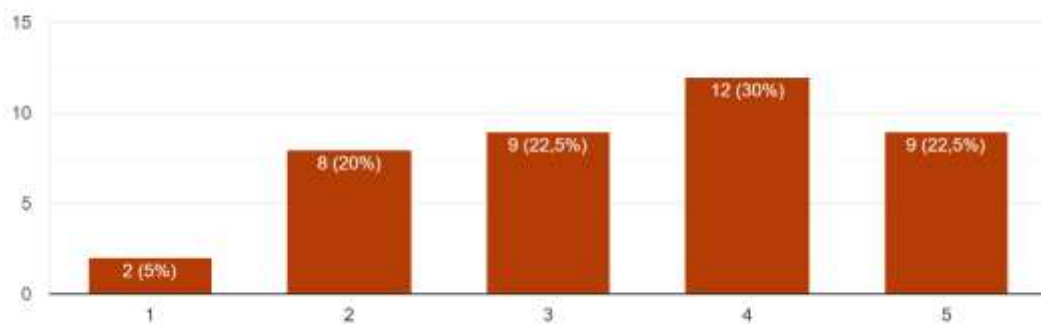
Στο ερώτημα ποια συσκευή υπάρχει στο σπίτι στους 38 συμμετέχοντες το 60% απάντησε σταθερό Η/Υ, το 72,5% φορητό Η/Υ, το 52,5% tablet, το 72,5% Smart Tv και το 72,5% έξυπνο τηλέφωνο.

Ποιές από τις παρακάτω συσκευές διαθέτετε στο νοικοκυριό σας;
40 απαντήσεις

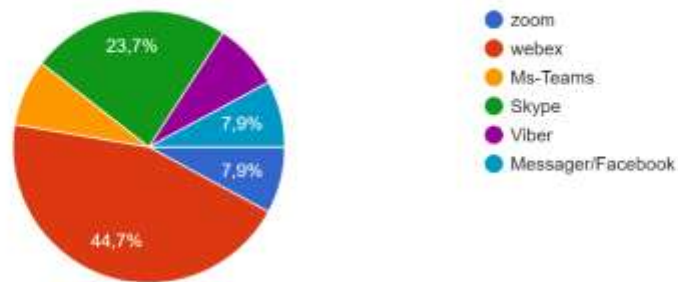
Στο ερώτημα συχνότητας χρήσης Η/Υ/tablet/smartphone στο σπίτι για επικοινωνία σε κλίμα μέτρησης από 1 έως 5 με αντιστοιχία καθόλου έως πολύ το 5% απάντησε 1. Το 20% απάντησε 2, το 22,5% απάντησε 3, το 30% απάντησε 4 και το 22,5% απάντησε 5.

Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τον Η/Υ /tablet/smartphone στο σπίτι σας για επικοινωνία
40 απαντήσεις

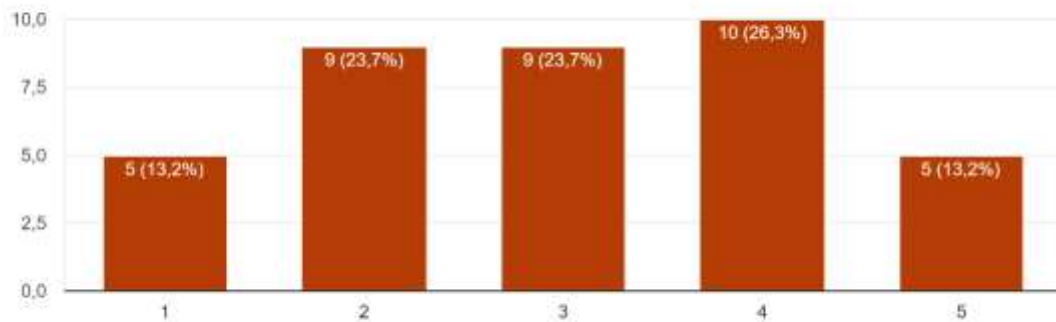
Στο ερώτημα σχετικά με το εργαλείο που χρησιμοποιείται στην τηλεπρακτική στους 38 συμμετέχοντες το 44,7% απάντησε webex, το 23,7% skype, το 7,9% zoom και το 7,9% Messenger/facebook.

Ποιό εργαλείο χρησιμοποιείτε στην τηλεπρακτική
38 απαντήσεις

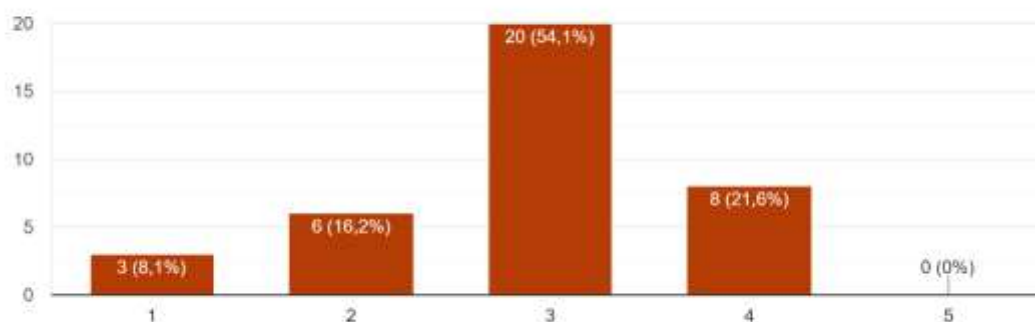
Στο ερώτημα σχετικά με τη συχνότητα χρήσης του εργαλείου που χρησιμοποιείται στην τηλεπρακτική στους 38 συμμετέχοντες το 13,2% σε κλίμακα μέτρησης 1 έως 5 με αντιστοιχία καθόλου έως πολύ το 13,2% απάντησε 1, το 23,7% απάντησε 2, το 23,7% απάντησε 3, το 26,3% απάντησε 4 και το 13,2% απάντησε 5.

Συχνότητα (φορές ανά εβδομάδα);
38 απαντήσεις

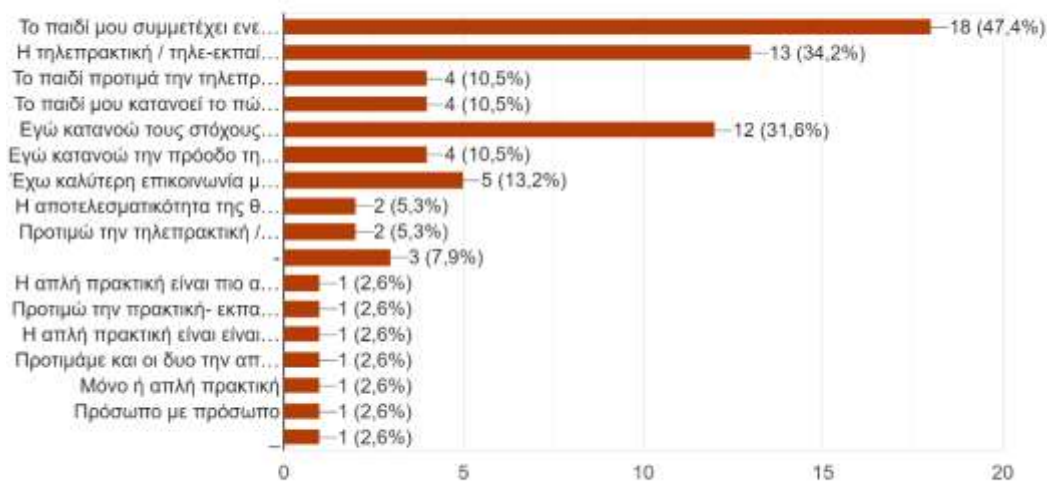
Σχετικά με τα οφέλη της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης για το παιδί στους 37 συμμετέχοντες σε κλίμακα μέτρησης από 1 έως 5 με αντιστοιχία καθόλου έως πολύ το 8,1% απάντησε 1, το 16,2% απάντησε 2, το 54,1% απάντησε 3 και το 21,6% απάντησε 4.

Οφέλη από τη χρήση τηλεπρακτική/ τηλε-εκπαίδευση για το παιδί
37 απαντήσεις

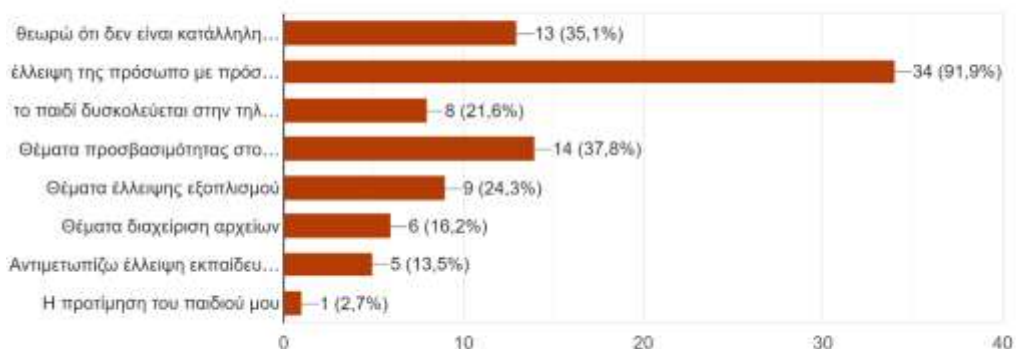

Στο ερώτημα θετικής επίδρασης της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης στους 38 συμμετέχοντες βρέθηκε ότι στο 47,4% το παιδί τους συμμετέχει ενεργά στην τηλεπρακτική/τηλεκπαίδευση, στο 34,2% η τηλεπρακτική/τηλεκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην ενίσχυση της ομιλίας και των γλωσσικών ικανοτήτων του παιδιού τους, στο 10,5% το παιδί προτίμα την τηλεπρακτική/τηλεκπαίδευση περισσότερο από την άλλη πρακτική, στο 10,5% το παιδί κατανοεί το πώς να κάνει την πρακτική στο σπίτι καλύτερα στην τηλεπρακτική / τηλεκπαίδευση, στο 36,6% ο γονέας κατανοεί τους στόχους της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης, στο 10,5% ο γονέας κατανοεί την πρόοδο της θεραπείας κατά την διάρκεια της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης και στο 13,2% ο γονέας έχει καλύτερη επικοινωνία με τον λογοθεραπευτή/εκπαιδευτικό στην τηλεπρακτική/τηλεκπαίδευση από ότι στην απλή πρακτική. Ακόμη στο 5,3% η αποτελεσματικότητα της θεραπείας είναι υψηλότερη στην τηλεπρακτική / τηλεκπαίδευση από ότι στην απλή πρακτική, Τέλος στο 5,3% το παιδί προτίμα την τηλεπρακτική / τηλεκπαίδευση από την απλή πρακτική

Σε ποια από τα παρακάτω επηρεάζει θετικά η χρήση τηλεπρακτικής/ τηλε-εκπαίδευσης;
38 απαντήσεις

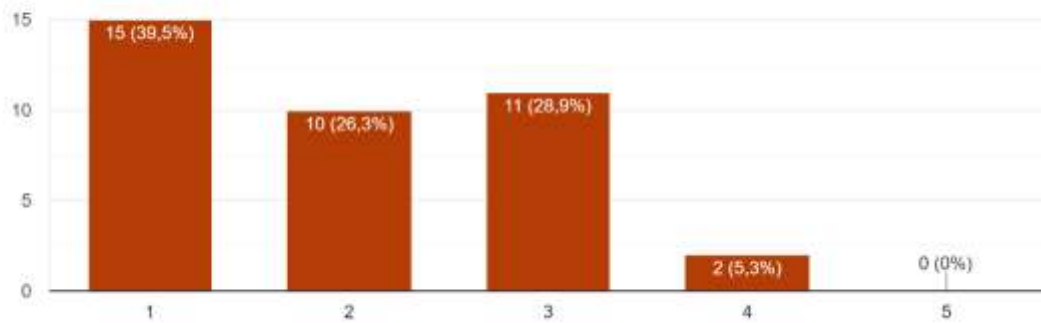
Ποια από τα παρακάτω αποτελούν εμπόδια στην τηλεπρακτική / τηλε-εκπαίδευση ;
37 απαντήσεις

Στους 37 συμμετέχοντες στο ερώτημα ποια εμπόδια υπάρχουν στην τηλεπρακτική/τηλεεκπαίδευση βρέθηκε στο 35,1% ότι θεωρούν ότι δεν είναι κατάλληλη, στο 91,9% έλλειψη της πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνίας, στο 21,6% το παιδί δυσκολεύεται στην τηλεπρακτική / τηλεεκπαίδευση, στο 37,8% πιστεύουν ότι υπάρχουν θέματα προσβασιμότητας στο δίκτυο (ταχύτητα/σύνδεση), στο 24,3% θέματα έλλειψης εξοπλισμού. Επιπλέον στο 16,2% αντιμετωπίζει προβλήματα σε θέματα διαχείρισης αρχείων, με το 13,5% σε έλλειψη εκπαίδευσης /συνεχιζόμενης μάθησης σε σχέση με την τεχνολογία. Με την προτίμηση του παιδιού να κατέχει ένα μικρό ποσοστό 2,7%

Επιθυμείτε να συνεχίσετε την τηλεπρακτική / τηλεεκπαίδευση (ολοκληρωτικά ή επιμέρους) και μετά το τέλος της πανδημίας;

38 απαντήσεις

Στο ερώτημα αν υπάρχει επιθυμία συνεχίσεις της τηλεπρακτικής/τηλεεκπαίδευσης και μετά το τέλος της πανδημίας βρέθηκε στους 38 συμμετέχοντες σε κλίμακα μέτρησης από 1-5 με αντίστοιχα καθόλου έως πολύ ότι 39,5 απάντησε 1, το 26,3% απάντησε 2, το 28,9% απάντησε 3 και το 5,3% απάντησε 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο - ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε αυτή την πτυχιακή εργασία μελετήθηκαν οι απόψεις και οι γνώσεις των γονέων για την τηλεκπαίδευση και τηλεπρακτική στη λογοθεραπεία , τα αποτελέσματα αντλήθηκαν με τη χρήση ανωνύμου ερωτηματολογίου.

Οι απόψεις των γονέων σύμφωνα με τα αποτελέσματα θεωρούν ότι τα παιδιά τους είναι μεν είναι ενεργά στο πλαίσιο της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης αλλά οι ίδιοι προτιμούν την δια ζώσης λογοθεραπεία. Οι γονείς εξέφρασαν αρνητική άποψη για την τηλεπρακτική όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της θεραπείας, την εφαρμογή της τηλεπρακτικής/τηλεκπαίδευσης και θεωρούν ότι δεν υπάρχουν αρκετά οφέλη, ότι δεν είναι κατάλληλη για το παιδί τους και πως υπάρχει έλλειψη της πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνίας .

Η Τηλεπρακτική-Τηλεκπαίδευσης αποτελεί μια νέα πραγματικότητα η οποία απαιτεί ένα άλλο εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο στρέφεται σε καινοτομίες μέσω της τεχνολογίας στο οποίο ως άτομα και ως κοινωνία οφείλουμε να εκπαιδευτούμε σε αυτό από την στιγμή που αυτό το είδος εκπαίδευσης ήρθε για να μείνει. Γι' αυτό το λόγο θα ήταν αρκετά χρήσιμο να πραγματοποιηθούν επιμορφωτικά σεμινάρια για τον τρόπο διεξαγωγής της Τηλεπρακτικής/Τηλεκπαίδευσης όπου θα παρουσιάζονται τρόποι και νέοι μέθοδοι θεραπείας που θα αφορούν τα παιδιά, τους γονείς, τους λογοθεραπευτές/κλινικούς , τους εκπαιδευτικούς αλλά και ολόκληρη την κοινωνία μας, επιπλέον θα πρέπει δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές και τα αντίστοιχα υποβοηθούμενα τεχνολογικά μέσα για την καλύτερη επίτευξη διεξαγωγής των συνεδριών. Ακόμη, ο θεραπευτής θα χρειάζεται να παρέχει εξατομικευμένο υλικό ανάλογο για την κάθε συνεδρία ώστε να υπάρξει ομαλή λειτουργία καθώς και συνεργασία. Ωφέλιμο θα ήταν επίσης, ο λογοθεραπευτής/κλινικός, εκπαιδευτικός να έχει μία συνεχή και διαρκή επικοινωνία-ενημέρωση με τον γονέα για την πρόοδο αλλά και για το υλικό χορήγησης που χρησιμοποιήθηκε ή πρόκειται να χρησιμοποιηθεί στη θεραπεία με σκοπό την επιπλέον βοήθεια και υποστήριξη του ίδιου του γονέα.

Αυτή η μελέτη έδειξε ότι ο αριθμός των δειγμάτων της έρευνάς μας που έχουν ως αντικείμενο την Τηλεπρακτική/τηλεκπαίδευση στη λογοθεραπεία είναι περιορισμένος, θα ήταν αρκετά ενδιαφέρον σε βάθος χρόνου, να διερευνηθεί περαιτέρω το θέμα με μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων στο δείγμα και να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στην συλλογή δεδομένων μέσω συνεντεύξεων προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη πληθώρα στοιχείων. Εξίσου σημαντικό και αποτελεσματικό θα είναι η παρούσα έρευνα να πραγματοποιηθεί και με άλλες μεθόδους και ερευνητικά εργαλεία(π χ ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις) αλλά και παράλληλα σε πιο πολλές πόλεις. Ακόμα πιο ωφέλιμο θα ήταν να γίνει μια παράλληλη έρευνα της τηλεπρακτικής/Τηλεκπαίδευσης από την οπτική ματιά των λογοθεραπευτών και των ασθενών ώστε να διερευνηθούν και να συγκριθούν οι απόψεις και οι εμπειρίες αυτών. Συμπεραίνουμε λοιπόν η επιπλέον εξάσκηση- εκπαίδευση είναι απαραίτητη ώστε να υπάρξει συνεχής και μεταβαλλόμενη εξέλιξη και ανάπτυξη σε όλα τα επίπεδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- American Speech-Language-Hearing Association. (2014). PACE: Performance Assessment of Contribution and Effectiveness of Speech-Language Pathologists. New York, USA: ASLHA.
- American Speech-Language-Hearing Association. (2018). Tele practice: Overview. Retrieved from <https://www.asha.org/PRPSpecificTopic.aspx?folderid=8589934956§ion=Overview>
- Amichai-Hamburger, Y., Klomek, B., Friedman, D., Zuckerman, O., & Shani-Sherman, T. (2014). The future of online therapy. *Computers in Human Behavior*, 41, 288-294.
- Anderson, A. (2014). Web-based Telerehabilitation Assessment of Receptive Language (Master thesis, Washington State University). Retrieved from https://s3.wp.wsu.edu/uploads/sites/867/2015/08/Anderson_2014.pdf
- Barbour, M. & Reeves, Th. (2009). The reality of virtual schools: A review of the literature. *Computers & Education* Vol. 54 (2), pp. 402-416
- Behl, D. D., Blaiser, K., Cook, G., Barrett, T., Callow-Heusser, C., Brooks, B. M., . . . White, K. R. (2017). A multisite study evaluating the benefits of early intervention via telepractice. *Infants & Young Children*, 30(2), 147-161.
- Beijer, L., Rietveld, T., van Beers, M., Slangen, R., van den Heuvel, H., de Swart, B., & Geurts, A. (2010). E-Learning-Based Speech Therapy: A Web Application for Speech Training. *Telemedicine and e-Health*, 16(2), 177-180.
- Bendezu-Quispe, G., Quijano-Escate, R., Hernández-Vásquez, A., Inga-Berrospi, F., & Condor, D. F. (2020). Massive Open Online Courses for continuing education for nursing professionals in Peru. *Revista latinoamericana de enfermagem*, 28, e3297. <https://doi.org/10.1590/1518-8345.3803.3297>
- Bodain, Y., Robert J. (2000). Investigating Distance Learning on the Internet, INET 2000.
- Boisvert, M., Lang, R., Andrianopoulos, M. and Boscardin, M.L.(2010). Telepractice in the assessment and treatment of individuals with autism

spectrum disorders: A systematic review. *Developmental Neurorehabilitation* 13 (6) pp. 423-443

- Brown, J. S. (2008). How to connect technology and passion in the service of learning. *The Chronicle of Higher Education*, 55(8).
- Campos, P. D., & Ferrari, D. V. J. (2012). Teleaudiology: Evaluation of teleconsultation efficacy for hearing aid fitting. *Journal da Sociedade Brasileira de Fonoaudiologia*, 24, 301–308
- Carey, B., O'Brian, S., Onslow, M., Block, S., Jones, M., & Packman, A. (2010). Randomized controlled non-inferiority trial of a telehealth treatment for chronic stuttering: The Camperdown Program. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 45(1), 108-120
- Cirrin F, Schooling T, Nelson N, Diehl S, Flynn P, Staskowski M, Adamczyk D. Evidence based systematic review: Effects of different service models on communication outcomes for elementary school-age children. *Language Speech Hearing Services in Schools* 2010;41:233–264. doi: 10.1044/0161-1461(2009/08-0128). [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
- Chiong, C., & Shuler, C. (2010). Learning: Is there an app for that. In *Investigations of young children's usage and learning with mobile devices and apps*. New York: The Joan Ganz Cooney Center at Sesame Workshop.
- Clark, T. & Smith, R. (2005). *A Synthesis of New Research on K- 12 Online Learning*. Naperville, IL: Learning Point Associates
- Cobarsi, J. (2007). The Open University of Catalonia as a Virtual University. *Encyclopedia of Networked and Virtual Organizations*. Idea Group, 1145-1149.
- Constantinescu, G., Theodoros, D., Russell, T., Ward, E., Wilson, S., & Wootton, R. (2009). Assessing disordered speech and voice in Parkinson's disease: A telerehabilitation application. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 45(6), 630-644.
- Cooley, E., Thompson, J., & Glover, E. (2019). The Efficacy of Telepractice in the Assessment and Treatment of Speech Disorders: A Systematic Review. *Communication Sciences and Disorders: Systematic Review Publication*, 7.
- Dong, C., Cao, S. & Li, H. (2020). Young children's online learning during COVID-19 pandemic: Chinese parents' beliefs and attitudes. *Children and*

youth services review, 118, 105440.

<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105440>

- Du S., Liu Z., Liu S., Yin H., Xu G., Zhang H., Wang A. (2013). Web-based distance learning for nurse education: a systematic review. *Int Nurs Rev.* 2013 Jun;60(2):167- 77. doi: 10.1111/inr.12015. Epub 2013 Mar 25. PMID: 23691999
- Erdogan Isikoglu, N., Johnson, J. E., Dong, P. I., & Qiu, Z. (2019). *Do Parents Prefer Digital Play? Examination of Parental Preferences and Beliefs in Four Nations.* *Early Childhood Education Journal*, 47(2), 131-142. <https://doi.org/10.1007/s10643-018-0901-2>
- Fernandes, F., & de Goulart, B. (2020). Use of telehealth by undergraduate students in Speech Therapy: possibilities and perspectives during COVID-19 pandemic. *Codas*, 32(4), 1-3.
- Freckmann, A., Hines, M., & Lincoln, M. (2017). Clinicians' perspectives of therapeutic alliance in face-to-face and telepractice speech–language pathology sessions. *International Journal of Speech-Language Pathology*, 19(3), 287-296.
- Fu, S., Theodoros, D. G., & Ward, E. C. (2015). Delivery of intensive voice therapy for vocal fold nodules via telepractice: A pilot feasibility and efficacy study. *Journal of Voice*, 29(6), 696-706.
- Glykas, M., & Chytas, P. (2004). Technology assisted speech and language therapy. *International Journal of Medical Informatics*, 73(6), 529-541.
- Hill, A. J., Theodoros, D. G., Russell, T. G., Cahill, L. M., Ward, E. C., & Clark, K. M. (2006). An Internet-based telerehabilitation system for the assessment of motor speech disorders: A pilot study. *American journal of speech-language pathology*, 15(1), 45-56
- Huang, R.H., Liu, D.J., Tlili, A., Yang, J.F., Wang, H.H. (2020). Handbook on Facilitating Flexible Learning During Educational Disruption: The Chinese Experience in Maintaining Undisrupted Learning in. 2η Έκδοση επιμ. Πεκίνο: Smart Learning Institute of Beijing Normal University
- Isangula, Kahabi & Edwards, Grace & Tumbwene, Mwansisya & Mbekenga, Columba & Siaily, Eunice & Sarki, Ahmed & Ndirangu-Mugo, Eunice. (2021). Open and Distance Learning Programs for Nursing and Midwifery Education in East Africa: Protocol for a Scoping Review. *JMIR Research Protocols*. 10.

- Jarvis-Selinger, S., Chan, E., Payne, R., Plohman, K., & Ho, K. (2008). Clinical telehealth across the disciplines: Lessons learned. *Telemedicine and e-Health*, 14, 720–725.
- Kim, M.K., Kim, S.M., Khera, O. & Getman, J. (2014). The experience of three flipped classrooms in an urban university: an exploration of design principles. *Internet High Education*, 22, 37-50.
- Kim, B. (2020). Effects of social grooming on incivility in COVID-19. *Cyberpsychol. Behav. Soc. Netw.* 23, 519–525. doi: 10.1089/cyber.2020.0201
- Lambert, J. & Kidd, L. (2008). The potential and limitations of teaching and learning in an e-Learning 2.0 environment from a cognitive load perspective. In *Proceedings of World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia and Telecommunications 2008* (pp. 6003-6008). Chesapeake, VA: AACE.
- Lam, J.H.Y.; Lee, S.M.K.; and Tong, X. (2021). Parents’ and Students’ Perceptions of Telepractice Services for Speech-Language Therapy During the COVID-19 Pandemic: Survey Study. *JMIR Pediatr Parent*, 4(1):e25675. doi: 10.2196/25675
- Lau, E. Y. H., & Lee, K. (2020). Parents’ views on young children’s distance learning and screen time during COVID-19 class suspension in Hong Kong. *Early Education and Development*, 1–18. <https://doi.org/10.1080/10409289.2020.1843925>
- Mashima, P. A., Birkmire-Peters, D. P., Syms, M. J., Holtel, M. R., Burgess, L. P., & Peters, L. J. (2003). Telehealth: Voice therapy using telecommunications technology. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 12(4), 432-439.
- O’Brian, S., Packman, A., & Onslow, M. (2008). Telehealth delivery of the Camperdown Program for adults who stutter: A phase I trial. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 51(1), 184-195.
- Misirli, O., & Ergulec, F. (2021). Emergency Remote Teaching during the COVID-19 Pandemic: Parents Experiences and Perspectives. *Education and Information Technologies*, pp.1-20.
- Packman, A., & Onslow, M. (2012). Investigating optimal intervention intensity with the Lidcombe Program of early stuttering intervention. *International Journal of SpeechLanguage Pathology*, 14(5), 467-470.

- Parmanto, B., Saptono, A., Murthi, R., Safos, C., & Lathan, C. E. (2008). Secure Telemonitoring System for Delivering Telerehabilitation Therapy to Enhance Children's Communication Function to Home. *Telemedicine and e-Health*, 14(9), 905- 911. doi: 10.1089/tmj.2008.0003
- Pierrakeas, C., Georgopoulos, V., & Malandraki, G. (2005). Online Collaboration Environments in Telemedicine Applications of Speech Therapy. Annual International Conference of the IEEE Engineering in Medicine and Biology Society (σσ. 2183–2186). Patra: Hellenic Open University.
- Ruble, L., McGrew, J., Toland, M., & Jung, L. (2013). A randomized controlled trial of web-based and face-to-face teacher coaching in autism. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 81(3), 566–572. doi:[10.1037/a0032003](https://doi.org/10.1037/a0032003).
- Tagoe Michael A. & Yaa Cole. (2020). Using the Sakai Learning Management System to change the way Distance Education nursing students learn: are we getting it right?, *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 35:3, 201-221, DOI: 10.1080/02680513.2019.1704232
- Regmi, K., Jones, L. (2020). A systematic review of the factors – enablers and barriers – affecting e-learning in health sciences education. *BMC Med Educ* 20, 91. <https://doi.org/10.1186/s12909-020-02007-6>
- Rosenberg Marc J. (2002). *E-Learning: Strategies for Delivering Knowledge in the Digital Age*. McGraw-Hill Professional.
- Sutherland, R., Trembath, D., Hodge, A., Drevensek, S., Lee, S., Silove, N., & Roberts, J. (2014). Telehealth language assessments using consumer grade equipment in rural and urban settings: Feasible, reliable and well tolerated. *Journal of Telemedicine and Telecare*, 23(1), 106-115.
- Tenforde, A., Borgstrom, H., Polich, G., Steere, H., Davis, I., Cotton, K., . . . Silver, J. (2020). Outpatient Physical, Occupational, and Speech Therapy Synchronous Telemedicine: A Survey Study of Patient Satisfaction with Virtual Virtual Visits During COVID-19 Pandemic. *American Journal of Physical Medicine & Rehabilitation*, 99(11), 977-981.
- The World Bank. (2020). How countries are using edtech (including online learning, radio, television, texting) to support access to remote learning during the COVID-19 pandemic. [Ηλεκτρονικό] Available at:

<https://www.worldbank.org/en/topic/edutech/brief/how-countries-are-using-edtech-to-supportremote-learning-during-the-covid-19-pandemic>

- Tohidast, S., Mansuri, B., Bagheri, R., & Azimi, H. (2020). Provision of speech-language pathology services for the treatment of speech and language disorders in children during the COVID-19 pandemic: Problems, concerns, and solutions. *International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology*, 138, 110262.
- Vestal, L., Smith-Olinde, L., Hicks, G., Hutton, T., & Hart Jr, J. (2006). Efficacy of language assessment in Alzheimer's disease: comparing in-person examination and telemedicine. *Clinical Interventions in Aging*, 1(4), 467. doi:10.1089/tmj.2011.0034
- Vukovac, D. P. (2016). Employing Educational Video in Speech-Language Telerehabilitation with Children: Insights from Interviews with Parents. Paper presented at the 8th International Conference on Education and New Learning Technologies. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/305209498>
- Wales, D., Skinner, L., & Hayman, M. (2017). The Efficacy of Telehealth-Delivered Speech and Language Intervention for Primary School-Age Children: A Systematic Review. *International journal of telerehabilitation*, 9(1), 55–70.
- Whitehead, E., Dorfman, V., Tremper, G., Kramer, A., Sigler, A., & Gosman, A. (2012). Telemedicine as a Means of Effective Speech Evaluation for Cleft Palate Patients. *Annals of Plastic Surgery*, 68(4), 415. doi: 10.1097/SAP.0b013e31823b6897
- Xu, Q., 2020. Planning for lockdown and how to emerge out of it. [Ηλεκτρονικό] Available at: <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20200422155817600&fbclid=IwAR0H2uzhy68ew>
- Yıldırım, B. (2021). Preschool Education in Turkey During the Covid-19 Pandemic: A Phenomenological Study. *Early Childhood Education Journal*, 49(5), 947–963. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01153-w>
- Zandberg, I., & Lewis, L. (2008). Technology-based distance education courses for public elementary and secondary school students: 2002-03 and 2004-05 (NCES 2008-008). U. S. Department of Education. Washington, DC: Institute for Education Sciences, National Center for Education Statistics

- Βελαώρα, Κ. (2014) Σύγχρονες λογισμικές πλατφόρμες για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Μη εκδοθείσα συγκριτική μελέτη. Λάρισα. Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Λάρισας.
- Γαρίου, Α. (2015). Διερεύνηση της εφαρμογής του μοντέλου της «Αντεστραμμένης τάξης» ως συμπληρωματική μέθοδο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση-έρευνα δράσης. (Αδημοσίευτη Διπλωματική Εργασία). Πάτρα: ΕΑΠ
- Γεωργοπούλου, Σ.Χ., (2013). Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή στην Επαυξητική & Εναλλακτική Επικοινωνία, Τεχνολογία Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας, (1-21). Πάτρα.
- Καλαϊτζίδου, Σ. (2005) Εκπαίδευση από απόσταση – Μελέτες Περιπτώσεις και Ευρωπαϊκή Στρατηγική. Καστοριά. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Μακεδονίας.
- Καπετανάκη, Α. (2005) Υποδομές Τηλεμάθησης. Μη εκδοθείσα πτυχιακή εργασία. Κρήτη. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό ίδρυμα Κρήτης
- Κόμης Β. & Μικρόπουλος Α. (2001). Πληροφορική στην Εκπαίδευση, Πάτρα: Ε.Α.Π.
- Κόμης, Β. (2004). Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Αθήνα: Εκδόσεις Ν. Τεχνολογιών
- Μουρατίδου, Μ. (2007) Σημασιολογικός Ιστός και Εκπαίδευση. Μη εκδοθείσα διπλωματική εργασία. Κοζάνη. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Μπούρα, Σ. (2020). Η Εποχή Του Covid-19 και η Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία στην Προσχολική Αγωγή. 1ο Διεθνές Διαδικτυακό Συνέδριο από τον 20ο στον 21ο αιώνα μέσα σε 15 ημέρες. Η απότομη μετάβαση της εκπαιδευτικής μας πραγματικότητας σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Στάσεις- Αντιλήψεις-Σενάρια- Προοπτικές-Προτάσεις, 3,4 & 5 Ιουλίου 2020, (σσ. 472-479). Ιστότοπος συνεδρίου <http://www.mediapedagogy.gr/econf/>
- Νικητόπουλος, Ε. (2009) Κατασκευή και παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού σε περιβάλλον e-class. Μη εκδοθείσα διπλωματική εργασία. Πάτρα. Πανεπιστήμιο Πατρών
- Τζήλου, Γ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2021). Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία: Μελέτη περίπτωσης αξιοποίησης των περιβαλλόντων Webex και e-Class την περίοδο της πανδημίας Covid-19. Ανοικτή Εκπαίδευση:

το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία, 17 (2), (σσ.6-22).